

Kainuun liitto

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2019

TILINPÄÄTÖS JA TOIMINTAKERTOMUS 2019

Kainuun liitto 2020

C: 15

Kainuun liitto
Kauppakatu 1
87100 Kajaani
Puh. 040 722 0900
kainuunliitto@kainuu.fi
Kansikuva: Paula Halonen

C:15
ISBN 978-952-6685-75-5 (painettu)
ISBN 978-952-6685-76-2 (verkkojulkaisu)
ISSN-L 2323-7546
ISSN 2323-7546 (painettu)
ISSN 2323-7554 (verkkojulkaisu)

Kajaani 2020

Sisällysluettelo

1	MAAKUNTAJOHTAJAN KATSAUS	7
2	TOIMINTAKERTOMUS	9
2.1	Toiminnan keskeiset tulokset.....	9
2.1.1	Edunajaminen	9
2.1.2	Elinkeinot ja aluekehitys	11
2.1.3	Alueidenkäyttö.....	15
2.1.4	Hallintopalvelut ja viestintä	16
2.2	Luottamushenkilöhallinto.....	18
2.3	Henkilöstö.....	21
2.4	Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista	22
2.5	Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.....	23
2.6	Tilikauden tulos.....	24
3	TOTEUMAVERTAILU	27
3.1	Edunajaminen	27
3.2	Elinkeinot ja aluekehitys	31
3.3	Alueidenkäyttö.....	33
3.4	Hallintopalvelut.....	34
3.5	Maakuntaudistus	34
3.6	Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen	35
4	TILINPÄÄTÖSLASKELMAT	49
4.1	Kainuun liiton tuloslaskelma 31.12.2019 ja 31.12.2018	49
4.2	Kainuun liiton rahoituslaskelma 31.12.2019 ja 31.12.2018	50
4.3	Kainuun liiton tase 31.12.2019 ja 31.12.2018.....	51
4.4	Jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2019.....	52
5	TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT	52
5.1	Tilinpäätöksen liitetietoja koskevat säännökset ja ohjeet	52
5.2	Liitetietojen ryhmittely.....	52
5.3	Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	53
5.3.1	Kuntayhtymän tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot.....	53
5.3.2	Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot.....	53
5.3.3	Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot	53
5.4	Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot	54
5.5	Tasetta koskevat liitetiedostot	56
5.5.1	Taseen vastaavia koskevat liitetiedot.....	56
5.5.2	Taseen vastattavia koskevat liitetiedot	58
5.6	Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot.....	60
5.7	Ympäristöasioiden harkinnanvarainen esittäminen	60
5.8	Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskevat liitetiedot	60

LUETTELOT JA SELVITYKSET	62
ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT	64
Liite 1: Hallinto ja henkilöstö	65

1 MAAKUNTAJOHTAJAN KATSAUS

Toimintavuoden 2019 aikana tapahtui useita käännteitä, jotka vaikuttivat toimintavuoden tehtäviin sekä suunnitelmiin tuleville vuosille. Maaliskuun 9. päivänä Sipilän hallitus ilmoitti, että koko vaalikauden ajan valmisteltu maakunta- ja sote-uudistus ei toteudu. Kainuussa ja Kainuun liitossa oltiin varauduttu valmistelun loppuun vientiin ja uusien maakuntien aloittamiseen vuoden 2020 alusta. Maakuntien liittojen ja suuralueiden hallitusohjelmatavoitteet uudistettiin tältä osin täysin ja aloitettiin valmisteluorganisaation alasajo. Kainuun VATE-toimistossa työt päättyivät pääosin maaliskuun loppuun mennessä ja loppuseminaariin (kesäkuussa) mennessä valmistelun raportointi oli valmis.

Huhtikuun eduskuntavaaleissa Kainuusta valittiin 2 kansanedustajaa ja edellisen kauden 3 edustajasta kukaan ei jatkanut. Hallituspohjaan oli myös odotettavissa merkittäviä muutoksia. Tässä vaiheessa Kainuun liitto kutsui koolle alueen kuntapäätäjii keskustelemaan maakunnan tulevasta edunvalvonnasta. Tarve terävöittää toimintaa todettiin ja uusia keinoja käsiteltiin maakuntahallituksen kokouksissa, kuntakierroksella ja vielä syksyn Kainuun liiton raamineuvotteluissa. Tämä keskustelu on johtanut edunajamisen ja maineyön korostumiseen Kainuun liiton tulevassa toiminnassa.

Antti Rinteen muodostaman hallituksen ohjelmaa on arvioitu aluekehittämisen ja Kainuunkin kannalta lupaavaksi; riskinä on kuitenkin nähty maan talouskehityksen hiipuminen ja sen vaikutus hallituksen mahdollisuuksiin toteuttaa ohjelmaansa täysimääräisenä. Sote-uudistuksen jatkuminen itsehallinnollisten maakuntien pohjalle ja monialaisten maakuntien valmistelu parlamentaarisesti muodostivat sillan edellisestä hallituskaudesta uuteen. Aluekehittämistä koskevat kirjaukset (mm. siltasopimukselle mahdollinen lisärahoitus), tiestön korjausvelan lyhentäminen olivat mm. hyviä avauksia. Joulukuun alkupäivinä hallitus vaihtui Sanna Marinin vetämäksi, mutta hallitusohjelma säilyi ennallaan. Sote-uudistuksen rintamalla valmistui esitys Uudenmaan erillisratkaisuksi. Uudistusten todellinen eteneminen nähdään kuluvan vuoden aikana.

Olen toiminut vuoden 2019 ajan Suomen maakuntajohtajien puheenjohtajana vetäen kuukausittaiset kokouksemme sekä Kainuun liiton toimesta olemme järjestäneet kollegiolle ulkomaan opintomatkan (Berliinin Grüne Wochelle) ja aluevierailun Kainuuseen ja samalla Kostamukseen (Business foorumiin). Maakuntien ja Kuntaliiton välinen palvelusopimus irtisanottiin ja varsin paljon käytettiin aikaa uuden sopimuksen aikaansaamiseen, joka varmistui vasta marraskuussa. Etelä- ja Länsi-Suomen maakunnat haastoivat Suomen EU-rakennerahastopolitiikan periaatteet vaatimalla Suomeen tulevien rakennerahastovarojen ”uusjakoa”. Alustavia neuvotteluja ja julkista keskustelua käytiin syksyn aikana.

Maakunta- ja sote-uudistuksen kariuduttua maakunnan liitoissa on jouduttu arvioimaan lähivuosien toiminnan tavoitteita nykyisten tehtävien pohjalta; pohdintaa käytiin myös liittojen kesken elokuussa

Kuopiossa pidetyssä työpajassa. Loppuvuoden aikana käynnissä olivat maakunnan liittojen tehtäviin vaikuttavien aluekehitys- ja rakennerahastolain sekä maankäyttö- ja rakennuslain uudistukset. Näiden lisäksi edunajamisen keskeisiä kohteita ovat olleet valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma ja siihen liittyvät hankkeet kuten Itärata -hanke. Kainuun saavutettavuutta parantavat toimenpiteet lähes poikkeuksetta vaativat vahvaa ylimaakunnallista ja myös kansainvälistä yhteistyötä.

Kainuun mainityön saralla vuosi 2019 oli läpimurtovuosi erityisesti matkailun kv-markkinoinnin osalta. Brysselin joulutoritapahtuma päättyi loppiaisena 2019 ja markkinointityö jatkui Grüne Wochella Berliinissä Suomen osastolla. Huhtikuussa julkistettiin kainuulaisten matkailutoimijoiden ja Visit Finlandin välinen Lakeland-suuralueyhteistyösopimus. Yhteistyön pohjalta syntyi uusi matkailubrändi Arctic Lakeland Kainuu, jonka lanseeraus suunniteltiin tapahtuvaksi vuoden 2020 matkamessuilla. Mainitiimin työ jatkui ja työvoiman rekrytointihankkeita syntyi lisää.

Kainuun aluekehityksen tilannekuva ei oleellisesti muuttunut, vaan yli kolme vuotta jatkunut työttömyyden aleneminen ja työllisyysasteen kasvu jatkui. Uusille talouskasvua luoville investoinneille on runsaasti mahdollisuuksia, joista mm. Sotkamo Silverin hopeakaivos realisoitui ja Terrafamen akku-mineraalitehtaan suunnittelu eteni. KaiCell Fibers Oy sai YVA:n ja yhtiön omistusrakenne uudistettiin.

EU:n komissiolta saatiin kesäkuun alussa myönteinen päätös EuroHPC-hankkeelle eli Kajaaniin yksi tieteellisen laskennan huipputietokoneista (inv. 2020 yht. 207 milj. euroa). Tämä yhdessä Cinia Oy:n valmisteleman Koilliskaapelihankkeen kanssa luo erinomaiset lähtökohdat kehittää Kajaanissa data-centertoimintaa ja ICT-alaa.

Kainuulle ja sen kehitykselle erityisen tärkeä monialaisten maakuntien perustaminen on siirtynyt vaalikauden päähän. Kainuun soten talouden sopeuttamisvaikeudet varjostavat Kainuun kuntien taloudellista tulevaisuutta. Toivoa sopii, että Marinin hallitus saa valtakunnallisen sote-uudistuksen vihdoin toteutusvaiheeseen ja päästään todelliseen kehittämistyöhön. Kainuun liiton työsarkana yhdessä jäsenkuntien ja sidosryhmien kanssa on luoda alueelle uutta vetovoimaa, jolla maakuntaan saadaan työvoimaa, asukkaita, opiskelijoita, matkailijoita, yrityksiä ja investointeja.

Kajaanissa 10.03.2020

Pentti Malinen
maakuntajohtaja

2 TOIMINTAKERTOMUS

2.1 Toiminnan keskeiset tulokset

2.1.1 Edunajaminen

Edunajaminen ja alueyhteistyö ovat keinoja toteuttaa maakuntaohjelmaa ja aluekehitystehtävää. Tähän kuuluu kansallinen ja kansainvälinen edunvalvonta sekä ennakkoiva edunajaminen yhdessä jäsenkuntien, kainuulaisten sidosryhmien sekä muiden maakuntien yhteistyön avulla. Kainuun liiton edunajamista on koordinoanut maakuntajohtaja maakuntahallituksen ohjauksessa toimintaa.

Edunajamisen ja maineyön rooli on korostunut Kainuun liiton toiminnassa vuoden 2019 aikana. Kainuun liitto kutsui toukokuun alussa koolle alueen kuntapäätäjät keskustelemaan maakunnan tulevaisuudesta edunvalvonnasta. Tarvetta terävöittää toimintaa ja uusia keinoja käsiteltiin maakuntahallituksen kokouksissa, kuntakierroksella ja syksyn Kainuun liiton raamineuvotteluissa. Maakuntahallitus priorisoi vuoden 2019 edunajamistavoitteet syyskuussa hyväksytyssä ”Kainuun edunajamisen tavoitteet ja kärkihankkeet 2020 -2021” päätöksessä.

Keskeisin edunajamisen tavoite on ”Kainuun positiivisen rakennemuutoksen tukeminen” eli Kainuun maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelman (”Kasvua Kainuuseen”) toteuttaminen positiivisen rakennemuutoksen toteuttamiseksi. Tähän liittyen päälinjaukset olivat:

- Osaavan työvoiman saannin varmistaminen ja
- Osaamiskeskittymien vahvistaminen (ÄES).

Edunajamisessa keskeisin saavutus oli Kainuun siltasopimukselle valmisteltu esitys 500 000 euron hankerahoituksesta vuodelle 2020 TEM:n budjetista. Siltasopimuksen keskeinen tavoite on käynnistää uusia keinoja ja toimenpiteitä osaavan työvoiman rekrytointiin Kainuuseen. Älykkään erikoistumisen alalle lisärahoitusta onnistuttiin saamaan yhteistyössä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa. IP-alue on päässyt EU:n komission pilottialueeksi Industrial Transition –hankkeeseen, jota olemme toteuttaneet ELMO-hankkeella. IP-alueen lisärahoitus oli 300 000 euroa ja merkittävää on ollut nimenomaan suora kytkentä komission valmisteluun.

Toinen edunajamisen prioriteetti on ”Kainuun saavutettavuuden parantaminen (liikennejärjestelmä)”. Päälinjaukset olivat:

- Valtakunnalliset runkoverkkolinjaukset ja EU:n TEN-T-verkosto
- Kainuun lentoliikenteen palvelutason ja saavutettavuuden parantaminen
- Elinkeinoelämälle tärkeiden maantieyhteyksien kehittäminen
- Kainuun rautatieyhteyksien nopeuttaminen
- Tietoliikenneyhteyksien ja datapalvelinkeskusten kehittäminen

- Sähkön siirtohintojen tasapuolisuuden takaaminen koko maassa
- Kuljetustuki.

IP-maakuntien ja maakuntajohtajien hallitusohjelmataavoitteissa keskeisenä tavoitteena ollut liikenneinfrastruktuurin korjausvelan lyhentäminen toteutui Rinteen hallitusohjelmassa. Kainuun osalta merkittävää oli myös Iisalmi-Ylivieska –radan sähköistämishankkeen eteneminen toteutukseen; asiaa ajettiin erityisesti Keski-Pohjanmaan, Pohjois-Savon ja Kainuun maakuntien voimin. Ministeri Lintilän toimeksiannosta laadittiin itäisen ja pohjoisen Suomen rautatieliikenteen kehittämisselvitys (Pasi Holm). Valtakunnallisten liikenteen runkoverkkoja koskevassa valmistelussa Kainuun liitto vaati, että runkoverkkojen on ulotuttava kaikkiin maakuntakeskuksiin ja kv. rajanylityspaikoille. Lopullinen päätös oli pettymys, kun vain Kuopion ja Joensuun suunnista tulevat valtatiet luokiteltiin runkoverkkoon. Kainuun liitto jatkaa vt22:n ja vt5:n statuksen vahvistamista runkoverkostossa ja tieluokkamuutosesityksellä. Kainuun saavutettavuutta parantavat toimenpiteet lähes poikkeuksetta vaativat vahvaa ylimaakunnallista ja myös kansainvälistä yhteistyötä.

Kolmantena prioriteettina oli edunajamisessa ”Investointien varmistaminen”. Kainuun liitto on ottanut vahvan roolin metsäteollisuuden investoinnin saamiseksi Kainuuseen. Kainuun liitto omistaa osan KaiCell Fibers Oy:stä, joka suunnittelee biojalostamoita Paltamoon. Hankkeessa on jo edetty ympäristölupavaiheeseen ja investoineuvotteluihin.

”Maakunta- ja sote-uudistuksen toimeenpano (itsehallinnollisuus)” on ollut erityinen prioriteetti, jossa keskeisenä on ollut uudistuksen käytännön valmistelu maakuntatasolla. Edunajamisen kohteena ovat olleet maakuntauudistuksen keskeinen lainsäädäntö sekä rahoitusmalli. Sisällöllisiä tavoitteita olivat: maakuntien itsehallinnollisuuden laajentaminen vahvan valtio-ohjauksen sijaan, aluekehittämisen rahoitusvälineiden kokoaminen ja EU-ohjelmien aluelähtöisyys sekä maakuntien ja kuntien rahoituksen varmistaminen. Uudistuksen rauettua Kainuun liiton ja maakuntien edunvalvonta kohdistui hallitusohjelmaneuvotteluihin.

Muita painopisteitä edunajamisessa olivat: valtion toimintojen ja työpaikkojen sijoittaminen Kainuuseen sekä rajayhteistyön vahvistaminen. Aktiivisena ”puolustuskohteena” valtion toiminnoista on ollut Luken Paljakan yksikön asema. Rajayhteistyöhön liittyen keskeinen (jatkuva) tavoite on matkailua tukevan viisumikäytännön joustavoittaminen Venäjän rajalla. Tavoite on yhteinen Barentsin alueneuvoston kanssa.

Vuonna 2019 jatkui käytäntö, jossa edunvalvonnan ajankohtaisista asioista keskusteltiin maakuntahallituksen kokouksissa maakuntajohtajan ajankohtaiskatsauksen yhteydessä. Lainsäädäntövalmisteluun liittyen Kainuun liitto antoi pyydettyjä kannanottoja sekä vaikutti yhdessä muiden maakuntien ja Kuntaliiton kanssa ministeriöiden valmistelutyöhön. Loppuvuoden aikana käynnissä olivat maakunnan liittojen tehtäviin vaikuttavien aluekehitys- ja rakennuslain sekä maankäyttö- ja rakennuslain uudistukset. Näiden lisäksi edunajamisen keskeisiä kohteita ovat olleet valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma.

2.1.2 Elinkeinot ja aluekehitys

Elinkeinot ja aluekehitys, jonka perustehtävät ja tavoitteet on määritelty seuraavasti:

- Maakuntasuunnitelman ja maakuntaohjelman laatiminen ja toteutumisen jatkuva seuranta
- Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman (TOPSU) laatiminen
- Toimintaympäristön muutosten arviointi, ennakointi ja seuranta
- Aluekehityslain mukaisen kansallisen ja EU:n alue- ja koheesipolitiikan suunnittelun ja toteuttamisen johtaminen ja koordinointi Kainuussa
- Lakisääteinen alueyhteistyö Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan välillä
- Kansainvälinen yhteistoiminta Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston, kv-ohjelmatyön ja kv-hankkeissa toimimisen kautta sekä lähialueyhteistyö yhdessä muiden maakuntien kanssa
- Edunajaminen yhdessä alueen muiden viranomaisten ja yhteistoiminta-alueen maakuntien sekä Itä-Suomen maakuntien kanssa
- Europe Direct –tiedotuspisteen ylläpito ja tiedon välitys
- Maakuntauudistuksen valmistelu
- Kainuun liitolle perussopimuksen mukaan kuuluvat tai muuten sovitut tai eri laeissa määritellyt tehtävät

Yllä mainitut tavoitteet toteutuivat liiton toiminnassa hyvin, mitä on kuvattu seuraavassa sekä myöhemmässä luvussa 3.2.

Aluekehityslain mukaisen kansallisen ja EU:n alue- ja koheesipolitiikan suunnittelun ja toteuttamisen johtaminen ja koordinointi Kainuussa

Elinkeinot ja aluekehitys -yksikön tehtäväkenttä perustuu lakiin alueiden kehittämisestä. Yksikön perustehtävä on aluekehityslain mukaisen kansallisen ja EU:n alue- ja koheesipolitiikan suunnittelun ja toteuttamisen johtaminen sekä koordinointi Kainuussa ja aluekehitysviranomaiselle kuuluvat muut tehtävät, joiden kirjo vaihtelee vuosittain. Vuoden 2019 tehtyjä keskeisiä työtehtäviä ovat olleet maakuntaohjelman 2018-2021 ja sen toimeenpanosuunnitelman (TOPSU) toteutus ja sitä tukeva maakunnan kehityksen seuranta ja ennakointi, valtioneuvoston ja Kainuun yhteistyössä laaditun osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseen keskittyvän siltasopimuksen 2019 – 2020 toteutus ja sisällön päivittäminen 2019 lopulla sekä muutamien erillisstrategioiden (kaivannaisstrategia ja kulttuurihyvinvointiohjelma) tekeminen.

Aluekehitysyksikön taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Alueellisessa vaikuttamisessa edettiin maakuntaohjelman asettamien tavoitteiden suuntaan: kasvua tavoiteltiin rahoittamalla strategisesti viisaita ja kasvua tukevia hankkeita ja tekemällä tai teettämällä ulkopuolisella taholla kehittämistyötä tukevia selvityksiä.

Aluekehityslain mukaisesti Kainuun liiton tehtävänä on edistää myös kuntien ja maakunnan välistä yhteistyötä. Säännölliset kuntajohtajakokoukset, joihin osallistui myös Kainuun liiton johto sekä Kainuun sote -kuntayhtymän johto, valmisteltiin Kainuun liitossa. Kuntakierros tehtiin elokuussa 2019.

Kuntaneuvotteluissa peilattiin kuntien strategioita Kainuun maakuntaohjelman tavoitteisiin ja luotiin keskustellen yhteinen näkemys Kainuun tilanteesta (tilannekuva), jonka mukaan Kainuussa on positiivinen rakennemuutos ja sen onnistunut läpivienti edellyttää ennen kaikkea osaavan työvoiman saannin turvaamista. Kuntaneuvotteluissa syntynyt jaettu näkemys Kainuun haasteista huomioitiin TOPSU:n ja siltasopimuksen toteutuksessa.

Toimintaympäristön muutosten arviointi, ennakointi ja seuranta

Aluekehitysviranomaisena Kainuun liitto seuraa ja ennakoi maakuntaohjelman tavoitteiden saavuttamista ja myös laajempaa aluekehitystä. Tehtävää varten toimintaansa jatkoi alueen keskeisimmistä toimijoista koottu erityinen ennakointi- ja seurantaryhmä, jonka vetovastuu on Kainuun liitolla. Kainuun liitto ylläpitää *kuiskintaa.fi* -ennakointiportaalia ja sitä tukevia some-kanavia. Näiden kautta käydään avointa keskustelua Kainuun toteutuneesta ja tulevasta kehityksestä. TOPSU:n laatimisen yhteydessä päätettiin, että aiemmin laadittua maakuntaohjelman seuranta- ja ennakointiraporttia ei enää laadita, vaan se korvataan vuosittain laadittavalla TOPSU:n seuranta- ja ennakointiraportilla ja siihen kuuluvalla seuranta- ja ennakointimittaristolla. TOPSU:n ensimmäisen seurantaraportin laatiminen aloitettiin loppuvuonna 2019 Kainuun liiton koordinoimana ennakointi- ja seurantaryhmän yhteistyönä.

Kansainvälinen yhteistoiminta Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston, kv-ohjelmatyön ja kv-hankkeissa toimimisen kautta sekä lähialueyhteistyö yhdessä muiden maakuntien kanssa; Lakisääteinen alueyhteistyö Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan välillä

TOPSU:ssa korostetaan kansainvälisen yhteistyön tärkeyttä työvoiman, investointien, opiskelijoiden ja matkailijoiden saamisessa ulkomailta Kainuuseen. Samoin kansainvälisyyttä korostetaan Kainuun maineyössä ja TKI toiminnan ja älykkään erikoistumisen kehittämisessä.

Kainuun liitto on mukana toteuttajakumppanina kolmessa Interreg Europe rahoitteisessa hankkeessa, joissa kehitetään kansainvälisenä yhteistyönä metsäbiotaloutta (Bridges), nollapäästöisiä ja vähähiilisiä liikkumisratkaisuja (e-MOPOLI) sekä parannetaan kainuulaisten yritysten mahdollisuuksia vastata neljännen teollisen vallankumouksen luomiin haasteisiin ja mahdollisuuksiin (Innoprovement). Lisäksi Kainuun liitto on mukana kirjallisuusmatkailua kehittävässä Business of Literature Zones BLITZ-hankkeessa.

Itä- ja Pohjois-Suomen maakunnat (NUTS 2 alue), mukaan luettuna Kainuu, hyväksyttiin EU:n Elinkeinot murroksessa -aloitteen (Regions in Industrial Transition) pilottialueeksi (ELMO). Itä- ja Pohjois-Suomen seitsemän maakuntaa toteuttavat ELMO-pilotin Lapin maakunnan koordinoimana. Alueelle laadittiin vuonna 2018 yhteinen strategia, joka perustuu maakuntien älykkään erikoistumisen painotuksiin ja maakuntaohjelmiin. ELMO yhteistyötä vauhdittamaan Kainuussa käynnistettiin 2019 Elinkeinot murroksessa (ELMO) Kainuun maakunnallisen toimeenpanohanke, jonka tavoitteena on edistää älykkään erikoistumisen strategian (RIS3) toimeenpanoa ja elinkeinojen uudistumista maakunnassa,

maakuntien välillä (Itä- ja Pohjois-Suomen alueilla) ja kansainvälisesti. Hanke on EAKR rahoitteinen, rahoittajana Kainuun liitto, ja sen budjetti on 152 620 euroa ja toteutusaika 2019 – 2021.

Kainuun liiton koordinoimana osallistutaan älykkään erikoistumisen strategian toteutusta tehostavien Interreg- ja muiden kv-hankkeiden, EU:n komission lanseeraamien älykkään erikoistumisen alustojen sekä elinkeinojen murroksen edellyttämien uusien toimintamallien (pilottien) suunnitteluun, rakentamiseen ja niiden kautta toteutettavaan yhteistyöhön sekä Itä- ja Pohjois-Suomen -alueen Alueiden elinkeinot murroksessa (ELMO) -pilottistrategian toteutukseen.

Kainuun liitto osallistui Euregio Karelia yhteistyöhön, Barentsin aluekomitean ja alueneuvoston sekä Barentsin työryhmien työskentelyyn. Kainuun liitto järjesti useita tärkeitä tapaamisia (tavattiin mm. Venäjän Suomen-suurlähettiläs ja Arkangelin kuvernööri) Venäjä-yhteistyön edistämiseksi. Kainuun liitto järjesti Kostamuksen Business Forumin lokakuussa 2019 yhdessä Kostamuksen kaupungin, Karjalan tasavallan toimijoiden ja Suomi-Venäjä-seuran kanssa. Kainuun Venäjä-strategian päivitys vuosille 2021 - 2027 käynnistettiin 2019. Kainuun liiton edustajat osallistuivat Karelia CBC -ohjelman päätöksentekoon sekä hankearviointeihin sekä edunajamiseen uuden ohjelmakauden valmisteluun.

Maakuntaudistuksen valmistelu

Maaliskuun alussa Sipilän hallitus ilmoitti, että koko vaalikauden ajan valmisteltu maakunta- ja sote-uudistus ei toteudu. Kainuussa uudistuksen valmistelutyötä oli tehty lähes 3 vuoden ajan ja Kainuun liitossa oltiin varauduttu valmistelun loppuun vientiin ja uusien maakuntien aloittamiseen vuoden 2020 alusta.

Saadun uuden ohjeistuksen mukaan aloitettiin valmisteluorganisaation alasajo. Kainuun VATE-toimistossa työt päättyivät pääosin maaliskuun loppuun mennessä ja loppuseminaariin (kesäkuussa) mennessä valmistelun raportointi oli valmis. Loppuraportissa arvioitiin toteutunutta valmisteluprosessia ja koottiin evästyksiä uudistuksen mahdollista myöhempää jatkumista varten. Joitakin alusajotehtäviä ja talouden raportointi jäivät vielä Kainuun liiton vastuulle, joka oli toiminut uudistuksen hallinnoijana. Kainuussa uudistukseen varattua rahoitusta jouduttiin palauttamaan useita satoja tuhansia euroja.

Rinteen hallituksen ohjelman kirjaukset sote-uudistuksen jatkumisesta itsehallinnollisten maakuntien pohjalle ja monialaisten maakuntien valmistelun siirtämisestä parlamentaariselle työryhmälle ovat pohjana maakunta- ja sote-uudistusten seuraavalle vaiheelle. Uudistukset etenevät siis erillään ja sote-uudistus edellä. Maakunnille ei kuitenkaan tullut vielä vuoden 2019 aikana uusia tehtäviä tai ohjeita käytännön valmistelun jatkamiseksi.

Kainuun liiton johdolla perustettiin Kainuuseen valmiusfoorumi, jonka valmistelu tapahtui päättyneen uudistuksen valmistelun aikana ja työryhmän tuottaman esityksen pohjalta. Valmiusfoorumi piti järjestäytymiskokouksen marraskuussa 2019.

Europe Direct –tiedotuspisteen ylläpito ja tiedon välitys

Europe Direct Kainuun toiminta jatkui vuonna 2019. Työpanostaan käytti kaksi henkilöä tiedotuspisteen aktiviteetteihin, yhteensä noin 1 henkilötyövuoden verran. Kainuun liiton sisäinen Edic-tiimi koontui muutaman kerran vuodessa suunnittelemaan tulevia toimia. Facebook- ja Twitter -tilejä käytettiin aktiivisesti uutisten ja tapahtumien viestinnässä. Facebook-seuraajia oli vuoden lopussa noin 230 henkeä ja Twitterissä noin 670 henkeä. Euroopan parlamenttivaalit pidettiin toukokuussa, joten alkuvuoden tapahtumat ja viestintä painottuivat vaalien näkyvyyteen ja äänestämisen aktivointiin.

Tapahtumia järjestettiin seuraavasti: Eurooppa-päivänä vaalipaneeli nuorisolle ja toritapahtuma kaikille kansalaisille yhdessä yhteistyökumppanien kanssa. Vierailijoita oli toritapahtumassa yli 500 henkeä. Toukokuussa ennen vaaleja pidettiin Kajaanissa Kasvun karavaani tapahtuma, jossa EU:n komission Suomen-edustuston jäseniä oli mukana. Tapahtumaan liittyi kaikille avoin rahoitusseminaari sekä kansalaiskeskustelu. Marraskuussa pidettiin Rahoitusinfo kainuulaisille hanke- ja koulutusorganisaatioille. Koko päivän kestävässä infossa esiteltiin hanke-esimerkkejä rakennerahastoista, maa-seuturahoituksesta, kv-ohjelmista sekä Erasmus+ ja Nordplus –aikuiskoulutuksesta.

Elinkeinot ja aluekehitys vastuualue piti vuonna 2019 omia henkilöstökokouksiaan säännöllisesti, keskimäärin kerran kuukaudessa ja kehityskeskustelut toteutettiin kevään 2019 aikana.

Osaavan työvoiman rekrytointi Kainuuseen eli RekryKainuu –hanke

RekryKainuu eli Osaavan työvoiman rekrytointi Kainuuseen -hanke oli Kainuun liiton ja Kainuun Etu Oy:n hallinnoima, Euroopan sosiaalirahaston pääosin rahoittama hanke osaavan työvoiman saamiseksi Kainuuseen. Keskeisenä tavoitteena oli edistää kainuulaisten työnantajien ja työnhakijoiden kohtaamista niin, että avoimiin työpaikkoihin saadaan tekijöitä ja kainuulaiset sekä muualta Suomesta tulevat työnhakijat työllistyvät. Hankkeen tehtävänä oli myös markkinointiviestinnän keinoin jalostaa Kainuu-mielikuvaa nykyaikaiseksi, hyvien työpaikkojen, palvelujen ja harrastusmahdollisuuksien maakunnaksi.

Hankkeen toiminta-aika oli 01.06.2018 – 31.08.2019. Hankkeen budjetti oli 460 000 euroa, josta ESR:n ja valtion rahoitus olivat 80 prosenttia eli 368 000 euroa. RekryKainuu -hanke järjesti tai osallistui rekrytointitapahtumiin eri puolilla Suomea sekä järjesti työnhakijoille ja työnantajille rekrytointiosaamisen kehittämiseen liittyvää koulutusta. Työnantajilta saatujen tietojen perusteella hanke on myötävaikuttanut noin 200 työsopimuksen syntymiseen.

2.1.3 Alueidenkäyttö

Maakuntakaavoitus on Kainuun liiton lakisääteinen päätehtävä alueiden kehittämisen rinnalla. Maakuntakaavan laatiminen, sen ajan tasalla pitäminen sekä kehittäminen ja seuranta perustuvat maankäyttö- ja rakennuslakiin. Maakuntakaava ohjaa ja osoittaa maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita.

Maakuntakaavoitus

Kokonaismaakuntakaavan tarkistamiseksi laaditun Kainuun vaihemaakuntakaava 2030 kaavaehdotus oli viranomaisten lausuntokierroksella 20.06.-30.08.2019 ja julkisesti nähtävillä 16.10.-18.11.2019. Maakuntahallitus antoi vastineet saatuihin lausuntoihin ja mielipiteisiin 14.10.2019 ja 02.12.2019. Kaavaehdotuksen valmisteluun liittyviä neuvotteluja pidettiin eri yhteistyötahojen kanssa. Maakuntavaltuusto teki Kainuun vaihemaakuntakaavaa 2030 koskevan hyväksymispäätöksen 16.12.2019. Maakuntavaltuuston 30.11.2015 hyväksymä Kainuun tuulivoimamaakuntakaava tuli lainvoimaiseksi 21.05.2019 KHO:n tehtyä kaavan valitusta koskevan hylkäämispäätöksen. Maakuntavaltuusto teki päätöksen tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamisesta 17.06.2019. Tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamista varten aloitettiin voimassa olevaa tuulivoimakaavaa koskevan seurantaraportin laatiminen.

Muut viranomaistehtävät

Kuntien kaavoituksen ohjausta toteutettiin viranomais- ym. neuvotteluihin ja lausuntoja antamalla sekä osallistamalla kuntien ja ELY-keskuksen välisiin kehittämiskeskusteluihin sekä Kainuun liiton ja kuntien väliseen kuntakierrokseen. Kuntien kaavoituksen ohjaamista ja edunvalvonnan toteuttamista varten valmisteltiin lausuntoja yhteensä 44 kpl. Lausunnot valmisteltiin annettujen aikataulujen puitteissa.

Kainuun liiton sisäiset tehtävät tehtäväjaon mukaisesti:

Liikenneasiat

Kainuun maakunnallisen liikennejärjestelmäryhmän toiminta käynnistyi. Toimittiin Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkaryhmän puheenjohtajatahona. Osallistuttiin vastuutahona Pohjois-Suomen kehittyvä lentoliikenne 2020 -hankkeeseen, Barentsin liikenne- ja logistiikkahankkeeseen (BRTL), Northern Axis Barents Link – hankkeen valmisteluun ja käynnistämiseen sekä Barentsin alueellisen liikenne- ja logistiikkaryhmän toimintaan. Osallistuttiin yhteistyötahona Kajaanin lentoliikennettä koskeviin yhteistyöneuvotteluihin ja Nopeat itäradat -neuvottelukunnan toimintaan. Itä-Suomen maakuntien kanssa tehtiin itärajojen nopeuttamista sekä viitosväylän ja kuutosväylän kehittämistä koskevaa yhteistyötä. Pohjois-Suomen maakuntien kanssa käynnistettiin yhteisen edunvalvonta-aineiston laadinta.

Paikkatietoasiat

Paikkatietoa hyödynnettiin Kainuun liiton erilaisissa suunnitteluprosesseissa. Alueidenkäyttö vastasi Kainuun liiton paikkatieto-osaamisesta ja sen kehittämisestä sekä osallistui maakunnan liittojen väliseen paikkatietoyhteistyöhön ja harmonisoidut maakuntakaavat e-palveluksi -hankkeen toteutukseen.

Vaikutustendarviointi

Suunnitelmiin ja ohjelmiin liittyvät vaikutustendarviointimenetelmät ovat keskeinen osa suunnitteluprosesseja. Alueidenkäyttö vastasi niihin liittyvästä osaamisesta ja sen kehittämisestä. Alueidenkäyttö vastasi Kainuun suunnitelmien ja ohjelmien vaikutustendarviointityöryhmän toiminnan ja kokousten valmistelusta yhteistyössä elinkeinot ja aluekehitys vastuualueen kanssa. Työryhmä piti yhteensä kaksi kokousta vuonna 2019.

Edunajaminen

Kainuun liiton edunajamistyöhön osallistuttiin erityisesti alueiden käyttöön ja liikenteeseen liittyvien tehtävien osalta. Edunvalvonnan toteuttamiseksi valmisteltiin lausuntoja sekä osallistuttiin alueellisiin, maakuntien välisiin sekä kansallisiin yhteistyöryhmiin ja yhteisiin selvitystöihin Kainuun liitolle asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Hankkeet

Paltamon biojalostamoa valmisteleva KaiCell Fibers -hanke on edennyt sille asetetun tavoitteen mukaisesti. Yhtiössä tehtiin kesän aikana rahoitus- ja omistusjärjestelyjä, jolloin alkuvaiheen rahoitusta varten Kainuun liiton myöntämä pääomalaina vaihtui yhtiön osakkeiksi. Järjestelyjen seurauksena Kainuun liitosta tuli yhtiön suurin yksittäinen omistaja noin 23 prosentin omistusosuudella. Yhtiö on raportoinut toiminnastaan säännöllisesti maakuntahallitukselle ja maakuntavaltuustolle. Hankkeen edistämiseksi on KaiCell Fibersin hallintotehtäviin käytetty alueidenkäytön henkilöstön työpanosta KaiCell Fibers Oy:n kanssa kesällä 2019 tehdyn sopimuksen mukaisesti.

Alueidenkäyttö osallistui yhteistyötahona Kainuun ELY-keskuksen toteuttamaan Oulujoen vesistön vesivisiohankkeen esiselvitystyöhön sekä Pohjois-Pohjanmaan liiton koordinoimaan Vesivoiman kulttuuriperintöhankkeeseen.

Vuoden 2019 ajan on ollut meneillään alueidenkäytön vastuualueen koordinoimina Barents Region Transport and Logistics -hanke sekä Pohjois-Suomen kehittyvä lentoliikenne 2020 -hanke. Alueidenkäytön vastuualueen koordinoima Barents Link Northern Axis (BLNA) -hanke käynnistyi lokakuussa 2019.

2.1.4 Hallintopalvelut ja viestintä

Hallintopalvelut

Hallintopalvelut keskittyvät vastuualueiden ja hallinnon tukipalveluihin, joihin sisältyy luottamushenkilöhallinto ja viraston toimintaedellytykset. Talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon palvelut Kainuun liitto ostaa Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymältä tehdyn tukipalvelusopimuksen pohjalta. Talouden suunnittelu ja seuranta hoidetaan Kainuun liitossa. Hallintopalvelut tuottavat Kainuun liiton eri vastuualueiden ja hallinnon tukipalvelut toiminnan sujuvuuden ja tehokkuuden varmistamiseksi. Vuonna 2019 hallintopalvelujen vastuualueella maakuntaudistuksella oli vaikutusta henkilökunnan työajan käyttöön varsinaisen valmistelun päättymiseen saakka (kevät 2019) sekä tämän jälkeen myös alas-

ajoon liittyvien tehtävien osalta. Lisääntyneistä työtehtävistä huolimatta hallintopalvelut hoitivat vastualueensa tehtävät hyvin ja määräaikoja noudattaen.

Luottamushenkilöhallintoa käsitellään myöhemmin 2.2 kappaleessa. Talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon palvelujen ostaminen Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymältä on toteutunut suunnitellun mukaisesti.

Talous-, henkilöstö- ja tietohallinnon palveluja koskevat tukipalvelusopimukset Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän kanssa irtisanottiin maakuntahallituksen kokouksen 25.11.2019 päätöksillä § 181 (TAHE-palvelut) ja 182 § (ICT-palvelut). Vuoden 2020 aikana tullaan selvittämään ja sopimaan uudet TAHE- ja ICT-palvelujen tuottamismallit.

Viestintä ja markkinointi

Viestintä ja markkinointi tukee Kainuun liiton toimintaa ja strategisten tavoitteiden saavuttamista. Kainuun liitolla on lakisääteinen velvollisuus tiedottaa kansalaisille vireillä olevista asioista, niitä koskevista suunnitelmista, asioiden käsittelystä, tehdyistä ratkaisuista ja niiden vaikutuksista. Viestinnän kanavia ovat mediatiedotus ja oma sähköinen viestintä (verkkosivusto, sosiaalinen media, uutiskirje) sekä tarpeen mukaan maksulliset ilmoitukset. Aluemarkkinoinnilla ja mainetyöllä Kainuun liitto kirkastaa maakunnan mainetta yhdessä alueen muiden toimijoiden kanssa. Jokaisella Kainuun liiton työntekijällä on osaltaan vastuu viestinnästä.

Viestinnän ammattilaisten tehtävänä on viestinnän suunnittelu, kehittäminen ja koordinointi, viestintäkanavien (verkkosivut, some jne.) ylläpito sekä muiden työntekijöiden tukeminen ja opastaminen. Viestintää ja markkinointia johtaa maakuntajohtaja tukena viestintäpäällikkö, jonka työpanosta osrettiin vuonna 2019 Kainuun sotelta (20 % työajasta). Kokopäivätoimisen viestintäasiantuntijan lisäksi johdon assistentti hoitaa tapahtumajärjestelyjä ja markkinointitehtäviä. Lisäksi viestinnän avustavissa tehtävissä on työskennellyt yksi harjoittelija Kajaanin ammattikorkeakoulusta vaihtelevilla ajanjaksoilla.

Viestinnän ja markkinoinnin tavoitteena oli jatkaa Kainuun tunnettuuden lisäämistä mm. kansainvälisten tapahtumien kautta. Iso ponnistus oli Brysselin Winter Wonders -joulutoritapahtuman toteutus, joka päättyi 06.01.2019. Markkinointityö jatkui Berliinin Grüne Woche -messuilla, jossa esillä olivat Kainuun elintarviketuotanto, luonto ja puurakentaminen. Kotimaan markkinointia Kainuun liitto edisti koordinoimalla kainuulaisten toimijoiden yhteisosallistumista Matkamessuilla tammikuussa 2019.

Pääpaino viestintä- ja markkinointisektorilla oli mainetyön eteenpäin viemisessä. Viestintäpäällikön vetämä mainetiimi kokoontui vuoden aikana yhteensä neljä kertaa ja työn lopputuloksena syntyi ns. villi kortti – elokuvallisuus, jolla Kainuu pyrkii erottautumaan muista maakunnista. Mainetyö on myös vuoden 2020 viestinnän yksi pääteemoista.

Kainuun vuosittainen maakuntajuhla pidettiin v. 2019 Paltamossa. Kainuun liitto vastasi myös Itsenäisyyspäivän juhlan valmisteluista kumppaneidensa Kajaanin kaupungin sekä Kainuun Prikaatin kanssa.

Kainuun markkinointityötä ilmoituksilla ja erilaisilla mainoksilla tehtiin myös tapahtumissa, joissa Kainuun liitolla oli yhteistyökumppanuus.

Maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelu työllisti maaliskuulle saakka. Valmistelu päättyi valtakunnan tasolla 08.03.2019 ja maakuntauudistuksen alasarjo ja jälkityöt jatkuivat loppuvuoden ajan.

Uuden verkkosivuston ja Kainuun liiton viestinnän valmistelun työstäminen käynnistyi syksyllä. Myös kyselyjen tekemiseen tarkoitettu ohjelma vaihdettiin (jatkossa käytössä Webropol –ohjelma).

Kainuun julkisviestijöiden verkosto kokoontui vuoden aikana neljä kertaa.

2.2 Luottamushenkilöhallinto

Maakuntavaltuusto

Kainuun liiton ylin päättävä elin on kuntavaalikaudeksi valittava maakuntavaltuusto. Maakuntavaltuusto päättää mm. Kainuun liiton taloussuunnitelmasta ja talousarvioista, hyväksyy tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen. Maakuntavaltuustossa oli 35 jäsentä vuonna 2019. Kuntien valtuustot valitsevat maakuntavaltuuston jäsenet Kainuun liiton perussopimuksen mukaisesti niiden asukasluvun perusteella. Maakuntavaltuusto kokoontui toimintavuoden aikana kolme kertaa. Tavoite on pitää kokouksia toimikauden aikana eri puolilla Kainuuta. Vuonna 2019 kaikki kokoukset pidettiin Kajaanissa.

Maakuntahallitus

Maakuntahallitus vastaa Kainuun liiton hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä ohjaa ja valvoo Kainuun liiton viraston toimintaa. Maakuntahallituksessa oli 12 jäsentä vuonna 2019. Jäsenyydet määräytyvät Kainuun poliittisten valtasuhteiden sekä kunnallisen edustavuuden mukaan.

Maakuntahallitus kokoontui toimintavuoden aikana 16 kertaa. Kaikki kokoukset pidettiin Kajaanissa.

Maakuntahallitus osallistui Kainuun liiton edunajamiseen esimerkiksi koordinoimalla ja päättämällä Kainuun siltasopimusprosessista sekä käymällä keskustelua rakennerahasto-ohjelmaan haluttavista linjauksista ja liikenneverkon kehittämisen suuntaviivojen kattavasta arvioinnista.

Maakuntahallituksen asettamat toimikunnat ja työryhmät sekä muut maakunnalliset työryhmät työskentelivät saamansa toimeksiannon mukaisesti. Näitä ovat mm. Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunnat.

Kainuun ja Pohjois-Pohjanmaan maakuntien muodostaman yhteistoiminta-alueen päätöksenteosta vastaavat maakuntahallitukset ja maakuntavaltuustot yhtäpitävin päätöksin. Asioiden valmistelu suoritetaan Pohjois-Suomen neuvottelukunnan kokousten yhteydessä. Kainuun liitto toimi Pohjois-Suomen neuvottelukunnan puheenjohtajana vuonna 2019 ja kokouksia pidettiin neljä. Vuoden 2019 aikana Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukuntien kokouksiin osallistuivat Kainuun osalta maakuntahallituksen nimeämät neuvottelukuntien edustajat ja virkamiesjohtoa.

Osa Kainuun maakuntahallituksen jäsenistä osallistui 21.08.-22.08.2019 pidettyyn Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien huippukokoukseen Kuopiossa. Luottamushenkilöiden lisäksi huippukokoukseen osallistui virkamiesjohtoa.

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävistä säännellään kuntalain 14 luvun 121:ssä ja Kainuun liiton hallintosäännön 7 luvun 53 §:ssä.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on muun muassa:

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla
- valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi.

Maakuntavaltuusto on valinnut tarkastuslautakuntaan seitsemän jäsentä. Tarkastuslautakunta työskenteli laatimansa työohjelman mukaisesti. Tarkastuslautakunta kokoontui toimintavuoden aikana kahdeksan kertaa. Tarkastuslautakunta valvoi kuntalain 84 §:n mukaisesti sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattoi sidonnaisuusilmoitukset tiedoksi maakuntavaltuustolle joulukuussa 2019.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR)

Maakuntahallitus on asettanut maakunnan yhteistyöryhmän. Yhteistyöryhmässä ovat edustettuina:

- 1) Kainuun liitto ja sen jäsenkunnat,
- 2) ohjelmaa rahoittavat valtion viranomaiset ja muut valtionhallintoon kuuluvat organisaatiot,
- 3) alueen kehittämisen kannalta keskeiset tahot, kuten työmarkkina- ja elinkeinojärjestöt, sekä muut kansalaisyhteiskuntaa edustavat tai ympäristöjärjestöt ja sukupuolten tasa-arvoa edistävät järjestöt.

Kainuun liiton ja sen jäsenkuntien edustajat on valittu maakunnan yhteistyöryhmään vuonna 2017 ja toimikausi kestää vuoden 2020 loppuun. Maakuntahallitus on nimennyt yhteistyöryhmälle puheenjohtajan, joka on kuntalaissa tarkoitettu luottamushenkilö, sekä muiden osapuolten ehdotuksesta kolme varapuheenjohtajaa, jotka ovat yhteistyöryhmän jäseniä.

Maakunnan yhteistyöryhmän kokoonpanoon kuuluu lisäksi kahdeksan asiantuntijajäsentä Suomen Metsäkeskuksesta, Kainuun alueyksikkö Akavasta, STTK:sta, Pro Agria Kainuusta, Pohjois-Suomen aluehallintovirastosta, Kajaanin yliopistokeskuksesta ja Kajaanin ammattikorkeakoulu Oy:stä ja Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta.

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR) kokoontui toimintavuoden aikana viisi kertaa. Kokouksissa käsiteltiin maakunnan yhteistyöryhmän työjärjestyksessä määritellyt asiat sekä muita ajankohtaisasioita.

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö on valmistellut asiat MYR:n käsiteltäväksi. Varsinaisen sihteeristön kokoonpano muodostuu rahoittajien edustajista (ELY-keskus 7 henkilöä ja Kainuun liitto 2 henkilöä), puheenjohtajana toimii maakuntajohtaja. Lisäksi kokoukseen osallistuu asiantuntijoina 15 henkilöä, jotka toimivat mm. hankevalmistelussa, seuranta-/tarkastustehtävissä. Tällä laajemmalla kokoonpanolla varmistetaan tiedonkulku rahoittajien välillä, vahvistetaan hankkeiden ennakoivaa valmistelua ja eri rahoitusinstrumenttien koordinaatiota. MYR -sihteeristö kokoontui yhdeksän kertaa kertaa.

Maakunnallinen nuorisovaltuusto (MaNu)

Kainuun maakunnallisen nuorisovaltuusto jatkoi kuntien, Kajaanin ammattikorkeakoulun sekä Kainuun ammattiopiston opiskelijakuntien edustajien, maakuntahallituksen vuoden 2017 lopulla nimeämällä, kokoonpanolla. Kokoonpanossa oli kultakin taholta kaksi (2) edustajaa varaedustajineen, yhteensä 20 nuorta. Nuorisovaltuusto järjestäytyi vuoden alussa uudelleen ja nimesi keskuudestaan hallituksen, joka valmisteli vuoden tavoite- ja toimintasuunnitelman sekä työsti jo aiemmin laadittua toimintakäsikirjaa ja toiminnan pelisääntöjä. Virallisia kokouksia oli vuoden 2019 aikana yhteensä viisi (5). Vuoden ensimmäinen kokous pidettiin kuntien nuorisovaltuustojen yhteisen valmentautumistilaisuuden yhteydessä.

Kainuun MaNu osallistui syksyllä Kajaanin ammattikorkeakoululla pidetyn Nuorten Kainuu –hankkeen organisoiman Ka niin, entä sitten? –tapahtuman järjestämiseen sekä tapahtumassa pidettyihin työpajoihin. Tapahtumassa ja työpajoissa alueen nuoret työstivät jo aiemmin koottuja, nuorille keskeisiä, kehittämisen aiheita. Nuoret laativat kannanoton Kainuun koulutusmahdollisuuksiin ja koulutuksen merkitykseen maakunnan yhtenä tärkeimpänä elinvoimatekijänä.

Maakunnallinen nuorisovaltuusto osallistui vuoden lopulla Kainuun seudullisen joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelman laadinnan työpajaan Vuokatissa. Nuorisovaltuuston edustaja osallistui myös maakuntauudistuksen Osallisuuden ja demokratian kehittämisen alatyöryhmän työskentelyyn. MaNun edustaja oli mukana myös OKM:n rahoittaman Nuorten Suomi –hankkeen ohjausryhmässä. MaNua ja sen toimintaa esiteltiin Pohjois-Pohjanmaan kuntien nuorisovaltuustojen puheenjohtajien tapaamisessa Oulussa.

Nimettyjen edustajien osallistuminen kokouksiin oli vuoden aikana huomattavasti aiempaa heikompaa ja moni jäi pois toiminnasta ilman uuden edustajan mukaan tuloa. Kokousten saaminen päätösval-

taiseksi oli mahdotonta vaikka loppuvuoden kokouksiin oli mahdollista osallistua myös verkon yli. Parin viimeisimmän toimintavuoden kokemusten perusteella nuorisovaltuusto katsoi toiminnan jatkoon kannalta aiheelliseksi pienentää valtuuston kokoonpanoa, uudistaa toimintatapoja sekä vahvistaa yhteyttä kuntien nuorten vaikuttajaryhmiin ja kuntien nuorisotyöhön. Uusi toimintamalli kirjattiin toimintasäännön muotoon ja vietiin maakuntahallituksen hyväksyttäväksi vuoden 2019 lopulla. Maakuntahallitus hyväksyi Kainuun maakunnallisen nuorisovaltuuston toimintasäännön kokouksessaan 02.12.2019 § 198.

2.3 Henkilöstö

Kainuun liiton virasto sijaitsee Kauppakatu 1:ssä Kajaanissa. Virastossa hoidetaan hallinnon tukipalvelut. Työssä tarvittavat välineet, ohjelmat ja laitteet on pidetty ajanmukaisina. Kainuun liiton prosessien sähköistäminen (mm. toimielinten sähköiset esityslistat) jatkuu. Tietohallinnon osalta on tarve saada joustoa Kainuun liiton omista tarpeista lähtevien välineiden ja ohjelmistojen käyttöön. Kainuun liitto on irtisanonut maakuntahallituksen kokouksen päätöksillä 25.11.2019 §:t 181 ja 182 hallinnon tukipalveluiden järjestämistä koskevat yhteistyösopimukset Kainuun sote – kuntayhtymän kanssa talous- ja henkilöstöhallinnon sekä tietohallinnon osalta. Sopimusten irtisanomiset on käsitelty Kainuun sote – kuntayhtymän yhtymähallituksessa 16.12.2019 (§ 340 talous- ja henkilöstöhallinnon osalta ja § 362 tietohallinnon osalta). Kainuun liitto valmistelee ja neuvottelee vuoden 2020 aikana ratkaisut talous- ja henkilöstöhallinnon sekä tietohallinnon tuottamismallien osalta.

Kainuun liiton palveluksessa oli vuonna 2019 n. 27 henkilöä vakituisessa työ- tai virkasuhteessa tai perustellusta syystä määräaikaisessa työsuhteessa. Lisäksi toimintavuonna Kainuun liiton palveluksessa oli kaksi tilapäistä henkilöä mm. opiskeluihin liittyvässä työharjoittelussa.

Tilivelvollisia viranhaltijoita ovat hallintosäännön nojalla maakuntajohtaja sekä vastuualuepäälliköt. Muita ei ole nimetty. Vastuualuepäälliköt ovat:

Malinen Pentti	maakuntajohtaja
Heikkinen Hannu	suunnittelujohtaja
Ponnikas Jouni	aluekehitysjohtaja
Halonon Paula	hallintopäällikkö

Talousarviossa vuodelle 2019 asetettuja henkilöstöä koskevia tavoitteita olivat:

- henkilöstön työhyvinvoinnin säilyminen hyvällä tasolla/paraneminen
- henkilöstön kehittämispäivässä 31.10.2018 sovittujen kehittämistoimien tekeminen
- selkiytetään johtamis- ja toimintaprosesseja
- pidetään yllä ja kehitetään aktiivista työhyvinvointitoimintaa
- vapautuvien virkojen/toimien osalta selvitetään tehtävien uudelleenjärjestelyt ottaen huomioon tulevan maakuntauudistuksen henkilöstö- ja osaamistarpeet

Henkilökunnan sisäinen kehittämispäivä järjestettiin vuonna 2018 Sokos Hotel Valjuksessa puolen päivän mittaisena tilaisuutena. Kehittämispäivän tilaisuudessa käytiin läpi Kainuun liiton toiminnassa aikaisemmin esille tulleita ongelmia ja nykyhetken ongelmia. Tilaisuudessa mietittiin ongelmien ratkaisukeinoja ja sovittiin, että työstämistä ongelmien poistamiseksi jatketaan vuoden 2019 puolella. Loppuvuodesta 2019 sovittiin, että kehittämispäivän tiimoilta suunniteltu ajanhallintaan liittyvä koulutus koko henkilöstölle järjestetään keväällä 2020, kun avoinna olevat rekrytoinnit ovat ohi ja henkilöt on valittu virkoihin.

Johtamis- ja toimintaprosessien selkiyttämistä jatketaan edelleen. Vuoden 2019 aikana tiimipalaverien pitämistä on tiivistetty ja henkilöstökokouksissa on käyty läpi vastualueiden tiimikatsaukset. Aktiivista työhyvinvointitoimintaa on ylläpidetty ja kehitetty. Henkilöstölle on järjestetty mm. virkistysiltpäivä. Henkilöstöllä oli myös vuoden 2019 aikana mahdollisuus käyttää kulttuuri- ja liikuntaseteleitä. Vapautuvien virkojen/toimien osalta on tehty tehtävien uudelleenjärjestelyjä eikä esimerkiksi eläköityminen ole suoraan johtanut uuden henkilön palkkaamiseen.

Henkilöstöllä on mahdollisuus osallistua tehtäväkuvansa mukaiseen ammattitaitoa kehittävään koulutukseen vahvistaen ammatillista osaamistaan.

Henkilöstöä koskevat tunnusluvut esitellään tarkemmin erillisessä henkilöstöraportissa vuodelta 2019.

2.4 Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä sekä muista toiminnan kehittymiseen vaikuttavista seikoista

Kainuun liiton tilikauden tulos vuodelta 2019 on 32 695 euroa ylijäämäinen (vrt. 75 188 euroa alijäämäinen vuonna 2018 ja 4 860 euroa ylijäämäinen vuonna 2017). Vuonna 2016 tehty maakuntavaltuuston päätös siirtää vuoden 2015 ylijäämä (501 120 euroa) Kainuun tulevaisuusrahaston pääomaksi mahdollisesti AV-tukien myöntämisen myös vuonna 2019. Vuoden lopulla (per 31.12.2019) Kainuun tulevaisuusrahaston saldo oli 103 216 euroa.

Tällaisen rahaston käyttö vaatii huolellisuutta tukihakemusten käsittelyssä ja erityisesti tuen myöntämisessä. Hakemusten tulee täyttää Kainuun tulevaisuusrahaston säännöt, jotta tuki voidaan myöntää. Vuoden 2015 aikana on valmisteltu Kainuun liiton johdolla Kainuun biotuotetehtaan perustamista käsittelevä esiselvitys ja sen jatkona itse tehtaan perustamista. Maakuntavaltuuston päätöksellä Kainuun liitto osallistui Kainuun biotuotetehtaan kehittämissyhtiön perustamiseen ja myönsi yhtiölle vuonna 2016 käytettäväksi 400 000 euron lainan. Lisäksi maakuntahallitus myönsi yhtiölle marraskuussa 2016 Kainuun tulevaisuusrahastosta 60 000 euron avustuksen kattamaan siirtymäkauden rahoitustarvetta. Vaihtovelkakirjalainan takaisinmaksuaika oli kolme vuotta. Maakuntahallitus on päättänyt muuttaa kokouksessaan 23.01.2017 § 11 KaiCell Fibers Oy:lle myöntämänsä 400 000 euron vaihtovelkakirjalainan OYL 12 luvun tarkoittamaksi pääomalainaksi. Maakuntavaltuusto on päättänyt kokouksessaan 20.06.2018 § 22 pidentää KaiCell Fibers Oy:n pääomalainan laina-aikaa 31.12.2021 saakka.

Maakuntavaltuusto on päättänyt päätöksellään 17.06.2019 § 15 KaiCell Fibers Oy:n lainan muuttamisesta osakkeiksi. Ellei biotuotetehtaan perustaminen etene suunnitellusti tai sovituksessa aikataulussa, voi osakkeiden omistuksesta aiheutua riskiä ja tappiota. KaiCell Fibers Oy:n jatkotoimilla on näin ollen vaikutusta Kainuun liiton talouteen.

Maakuntauudistus asetti jo vuosille 2017 ja 2018 omat taloudelliset haasteensa, sillä Kainuun liitto hallinnoi maakuntauudistuksen valmistelua varten valtionavustuksena saatua rahoitusta oletuksella siihen saakka, kunnes maakunta- ja sote-uudistusta varten valmistellut lait tulevat voimaan ja väliaikainen valmistelutoimielin alkaa toimimaan juridisestikin uutta maakuntaa varten. Maakuntauudistuksen valmistelu jatkui alkuvuoden 2019 aikana ja edelleen Kainuun liitto hallinnoi maakuntauudistuksen valmistelua varten saatua rahoitusta. Maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelu päättyi valtakunnan tasolla 08.03.2019 ja tämän jälkeen Kainuun liiton hoidettavana oli uudistuksen valmistelun alasaajoon liittyvät tehtävät sisältäen muun muassa valmistelurahoituksen loppuraportoinnin. Maakuntauudistuksen valmistelun käyttöön myönnetyn valtionrahoituksen rajallisuus vaati tarkkaa talouden seuranta, sillä ei ollut tarkoituksenmukaista kaataa mahdollisia ylimääräisiä kuluja Kainuun liiton tai muiden maakuntauudistuksen valmisteluun osallistuvien organisaatioiden omien budjettien rasitteiksi.

Lakiluonnosten jatkokäsittely eduskunnassa ja tulevan väliaikaishallinnon käynnistyminen sekä yleisesti suunnitellun aikataulun pitävyys toivat merkittäviä epävarmuustekijöitä Kainuun liiton toiminnan kehittymiseen maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelun aikana alkuvuonna 2019.

Tilinpäätöksen käsittelyvaiheessa koronavirusepidemia oli levinnyt Suomeen ja tästä johtuen Kainuun liitto on käynnistänyt konkreettiset toimenpiteet sopeuttamalla Kainuun liiton toimintamuotoja. Koronavirukseen varautuminen ja sen mahdolliset seurausvaikutukset näkyvät liittoa laajemmin tarpeena tukea Kainuun alueen yritys-, alue- ja kuntatalouden taantumasta selviämistä.

2.5 Selonteko sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kainuun maakuntahallitus toteaa, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty Kainuun liitossa asianmukaisella ja riittävällä tavalla.

Maakuntahallitus perustaa kantansa seuraaviin seikkoihin:

Maakuntavaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 31.05.2017 § 11 Kainuun liiton päivitetyn hallintosäännön. Lisäksi maakuntahallitus on hyväksynyt kokouksessaan 25.09.2017 § 150 Kainuun liiton päivitetyn sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen. Maakuntavaltuusto on hyväksynyt kokouksessaan 16.06.2014 § 7 sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteet.

Kainuun liiton säännöt ja ohjeet ovat pääsääntöisesti ajan tasalla. Kainuun liiton lakisäätteiset tehtävät on suoritettu ao. lakeja ja säädöksiä noudattaen. Maakuntahallitus on hyväksynyt kokouksessaan 19.03.2018 § 49 hallintosääntöä täydentävät raha- ja laskentatoiminta koskevat päivitetty ohjeet. Maakuntajohtaja on 18.02.2013 tehnyt viranhaltijapäätöksen liiton luottokorttien käyttöön liittyvistä säännöistä.

Kainuun liiton vakuutukset kilpailutettiin loppukeväätä/kesällä 2019 ja ne astuivat voimaan 01.07.2019 alkaen, työtaturmavakuutus vasta 01.01.2020 alkaen. Vuosien saatossa ajalla 2013-2019 vain vuosina 2015 ja 2017 on sattunut pienet työtaturmat (2+1). Muina vuosina edellä mainittuna ajanjaksona vahinkotapahtumia ei ole sattunut. Vuonna 2019 ei siis tapahtunut yhtään työtaturmaa.

Kainuun liitossa on käytössä työsuojelun toimintaohjelma, joka on hyväksytty henkilöstökokouksessa helmikuussa 2015. Tietosuojan osalta Kainuun liitto noudattaa Kainuun sotessa käytössä olevia tietosuoja- ja tietoturvaohjeistuksia. Lisäksi noudatetaan muun muassa Kuntaliiton yleisiä tietosuoja koskevia ohjeistuksia. Kainuun liiton toimielinten päätöksistä ei vuoden vaihteessa ollut oikeusasteissa viireillä yhtään asiaa. Vuoden 2019 alussa voimaan tullut tietosuojalaki ja 25.05.2018 sovellettavaksi tullut EU:n tietosuoja-asetus on tuonut mukanaan tietyt vaatimukset, jotka on tullut huomioida myös Kainuun liiton toiminnassa, muun muassa tietosuojavastaavan nimittämisenä sekä rekistereihin liittyvinä velvoitteina.

Kainuun liitto hankki pääosan tietohallintopalveluistaan, talouspalveluistaan (kirjanpito) ja henkilöstöpalveluistaan (palkanlaskenta) ostopalveluina Kainuun sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymältä. Näitä palveluja koskevat sopimukset on irtisanottu maakuntahallituksen kokouksen 25.11.2019 päätöksillä §:t 181 ja 182. Kainuun liiton virastolla ei käsitellä käteistä rahaa.

2.6 Tilikauden tulos

Tilikauden tuloksen käsittely

Tilikauden tulos vuodelta 2019 on 32 694,91 euroa ylijäämäinen. Maakuntahallitus esittää maakuntavaltuustolle, että liiton vuoden 2019 ylijäämä 162 461,91 euroa kirjataan tilinpäätöksessä taseen omaan pääomaan tilikauden yli-/alijäämitilille.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toimintatuotot	3 480	4 070
Toimintakulut	-3 447	-4 145
Toimintakate	32	-75
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0
Korkotuotot	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0
Korkokulut	0	0
Muut rahoituskulut	0	0
Vuosikate	33	-75
Poistot ja arvonalennukset	0	0
Tilikauden tulos	33	-75
Rahastojen lisäys (-)	0	-30
Rahastojen vähennys (+)	130	90
Varausten ja rahoituksen muutos	130	60
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	163	98

Tuloslaskelman tunnusluvut		
	2019	2018
Toimintatuotot/Toimintakulut %	100,9	98,2

Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

	2019	2018
	1 000 €	1 000 €
Toiminnan rahavirta		
Tulorahoitus		
- Vuosikate	33	-75
- Tulorahoituksen korjaukset	0	0
Toiminnan rahavirta	33	-75
Investointien rahavirta	-400	0
- Investointimenot	-400	0
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot	0	0
Toiminnan ja investointien rahavirta	-367	-75
Rahoitustoiminnan kassavirta		
Antolainauksen muutokset	400	
Antolainauksen lisäykset		0
Antolainauksen vähennykset	400	
Lainakannan muutokset	0	0
Lyhytaikaisten lainojen muutokset	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	427	965
Toimeksiantojen varojen pääomien muutokset	405	911
Saamisten muutos	251	-181
Korottomien velkojen muutos	-229	235
Rahoituksen rahavirta	827	965
Rahavarojen muutos	460	890
Rahavarat 31.12.	3 019	2 559
Rahavarat 1.1.	2 559	1 669

Kassan riittävyys

	2019	2018
Kassan riittävyys/pv	286	225

Tase ja sen tunnusluvut

VASTAAVAA	2019	2018	VASTATTAVAA	2019	2018
	1 000 €	1 000 €		1 000 €	1 000 €
PYSYVÄT VASTAAVAT	843	843	OMA PÄÄOMA	-1 750	-1 718
Aineettomat hyödykkeet			Peruspääoma	-467	-467
Aineelliset hyödykkeet			Muut omat rahastot	-103	-233
Sijoitukset yht.	843	843	Ed. kauden tilikauden yli-/alijäämä	-1 018	-1 033
Osakkeet ja osuudet		443	Tilikauden yli-/alijäämä	-162	15
Antolainasaamiset		400	TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	-4 819	-3 402
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	3 074	2 062	Muut toimeksiantojen varat	-4 819	-3 402
Muut toimeksiantojen varat	3 074	2 062	VIERAS PÄÄOMA	-496	-725
VAHTUVAT VASTAAVAT	3 148	2 939	Lyhytaikainen	-66	
Saamiset		2 559	Ostovelat	-70	-392
Lyhytaikaiset saamiset	129	380	Muut velat	-43	-41
- Myyntisaamiset	65	86	Siirtovelat	-317	-292
- Muut saamiset	24	26			
- Siirtosaamiset	39	269			
Rahat ja pankkisaamiset	3 019	2 559	VASTATTAVAA	-7 065	-5 845
VASTAAVAA	7 065	5 845			

Taseen tunnusluvut

	2019	2018
Omavaraisuusaste %	25,0	29,4
Suhteellinen velkaantuneisuus %	12,3	17,8
Velat ja vastuut käyttötuloista, %	16,8	20,6
Kertynyt yli-/alijäämä, 1 000 €	1,2	1,0
Lainakanta 31.12., 1 000 €	0,0	0,0
Lainasaamiset 31.12., 1 000 €	0,0	0,0

Kainuun liiton kokonaistulot ja –menot 2019

TULOT	1 000 €	MENOT	1 000 €
Toiminta		Toiminta	
- Toimintatuotot	3 480	- Toimintakulut	3 447
- Korkotuotot		- Korkokulut	
- Muut rahoitustuotot		- Muut rahoituskulut	
Rahoitustoiminta		Rahoitustoiminta	
		- Antolainasaamisten lisäykset	
		- Oman pääoman vähennykset	
Kokonaistulot	3 480	Kokonaismenot	3 447

Täsmäytys:

Kokonaistulot – Kokonaismenot = 3 480 – 3 447 = 33

Muut maksuvalmiuden muutokset – Rahavarojen muutos = 427 - 460 = -33

3 TOTEUMAVERTAILU

3.1 Edunajaminen

Edunajamisella, mainetyöllä ja aluemarkkinoinnilla on kasvava rooli aluekehittämisessä. Edunajamisen tilanteesta maakuntajohtaja on raportoinut maakuntahallitusta osana maakuntajohtajan ajankoh-taiskatsauksia. Hankekohtaista edunvalvontaa on seurannut Kainuun liiton johtoryhmä. Maakuntahal-litus on voinut siten jatkuvasti arvioida edunajamisen tilannetta ja tuloksia sekä linjata toimintaa.

Edunajamisyhteistyö Kainuussa

Kainuun kuntajohtajien kokouksia on pidetty säännöllisesti ja kuntapäättäjille on järjestetty Kuntaliiton maakuntapäivä ja sen yhteydessä oma kokoontuminen. Lisäksi kuntapäättäjät kokoontuivat touko-kuussa edunajamisteemalla. Eri tilaisuuksista ja vierailuista nopeaa tiedottamista kuntiin on lisätty. Perussopimuksen mukaisella kuntakierroksella on käsitelty kaikkia liiton toimintasektoreita; kierroksen tuloksena ja raamineuvottelujen pohjalta mainetyön ja edunajamisen tavoitteita ja resursseja päätet-tiin vahvistaa.

Maakuntahallituksen kokouskäytäntöjä on muutettu vuonna 2019 niin, että edunajamista koskeviin asioihin on käytettävissä enemmän aikaa ja kokouksiin osallistuu pysyviä asiantuntijoita.

Pohjois- ja Itä-Suomen neuvottelukunnat

Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukunnat toimivat normaalilla kokousrytmillä. Pohjois-Suomen neuvot-telukunnassa, jonka puheenjohtajuutta Kainuu hoiti, korostui maakunta- ja sote-uudistukseen liittyvän ylimaakunnallisen yhteistyön valmistelu. Itä-Suomen neuvottelukunnassa olivat esillä erityisesti yhtei-set liikenneasiat: strateginen liikennesuunnittelu, varautuminen valtakunnalliseen liikennejärjestelmä-työhön sekä erityisesti vaikuttaminen Itärata-hankkeeseen. Itä- ja Pohjois-Suomen huippukokous jär-jestettiin Kuopiossa elokuussa. Neuvottelukunnilla oli rooli myös EU:n koheesiopolitiikkaan liittyvissä kannanotoissa sekä ELMO-pilottihankkeen ohjaamisessa.

Maakuntien edunajaminen

Maakuntahallitusten puheenjohtajien ja maakuntajohtajien kollegion kuukausittaiset kokoukset jatkuivat ja kokouksia pidettiin lisäksi ELY-ylijohtajien sekä muutosjohtajien kanssa. Kainuun liiton maakun-tajohtaja Pentti Malinen toimi vuoden 2019 ajan Suomen maakuntajohtajien puheenjohtajana vetäen kuukausikokoukset. Kainuun liiton toimesta järjestettiin kollegiolle ulkomaan opintomatka (Berliinin Grüne Wochelle) ja aluevierailu Kainuuseen ja samalla Kostamukseen (Business foorumiin).

Maakuntajohtajat antoivat yhteiset hallitusohjelmatavoitteet. Maakuntien ja Kuntaliiton välinen palvelusopimus irtisanottiin ja varsin paljon käytettiin aikaa uuden sopimuksen aikaansaamiseen, joka varmistui vasta marraskuussa. Etelä- ja Länsi-Suomen maakunnat haastoivat Suomen EU-rakennerahastopolitiikan periaatteet vaatimalla Suomeen tulevien rakenne-rahastovarojen ”uusjakoa”. Alustavia neuvotteluja ja julkista keskustelua käytiin syksyn aikana.

Kansainvälinen toiminta

Kainuun liitto toteutti aluekehitysviranomaisen rooliin kuuluvaa kansainvälistä toimintaa, joka liittyy Kainuun liiton perustehtäviin ja jonka rooli on jatkuvasti kasvanut. Kainuun liiton kansainvälistä toimintaa on koordinoanut maakuntajohtajan vetämä kv-tiimi.

Euroopan unionin ja komission suuntaan tehtiin aktiivista yhteistyötä ja edunajamista ELMO-hankkeen puitteissa yhdessä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa. Venäjä-yhteistyössä keskiössä olivat Euregio Karelia -yhteistyöfoorumissa toimiminen sekä kahdenvälinen yhteistyö Kostamuksen kaupunkipiirin kanssa.

Uutena haasteena on noussut kasvava tarve Kiina-yhteistyöhön ja sen koordinointiin. Kainuun liitto on tukenut alueen toimijoiden Kiina-yhteistyön aktivoimista mm. rahoittamalla useita Kiina-toimintoja aktiivisia hankkeita. Vuokatin Urheiluopiston, CEMIS:in, Kainuun Edun ja Kajaanin ammattikorkeakoulun aktiivisuus Kiina-yhteistyössä on huomattavasti vahvistunut.

Arctic Lakeland Kainuu –yhteistyön käynnistyminen on vahvistamassa matkailusektorin kansainvälistä markkinointia ja konkretisoi yhteistyötä.

Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimisto

Maakunnan pysyvä edustus Brysselissä on hoidettu Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston kautta, jonka toimintaan osallistuu seitsemän maakuntaa. Toimiston työvaliokunnassa ja ohjausryhmässä oli edustus Kainuun liitosta.

Itä- ja Pohjois-Suomen EU:n edunvalvonnassa ytimenä on yhteinen EU-toimisto Brysselissä. Vuonna 2019 erityisen paljon työtä vaativat EU:n ilmasto- ja energiapolitiikkaan liittyneet linjaukset sekä EU:n komission julkaisemat budjettiraamit (MFF) ja alue- ja koheesiopolitiikan asetuspaketit. Viimeksi mainittuihin liittyen on tehty paljon valmistelu- ja edunajamistyötä maakunnissa ja valtakunnan tasolla. Työ- ja elinkeinoministeriön EU4-jaostossa maakuntien edustajana on toiminut maakuntajohtajista Pentti Malinen.

Kainuun liitto aktivoi ja koordinoi kainuulaisten tahojen kansainvälistä toimintaa (ns. kotipesätoiminta). Kainuun liitto jatkoi Europe Direct – tiedotuspisteen toimintaa liiton tiloissa vuonna 2019 ja sai tähän

EU:n tukirahoitusta. Europe Direct – tiedotuspiste järjesti Eurooppa-päivän tapahtuman toukokuussa ja EU-rahoitusinfoseminaarin.

Kansainvälisissä verkostoissa toimiminen

Kainuun liiton EU-alueen sisäistä ja sopimuksiin perustuvaa yhteistyötä tehdään pääsääntöisesti eri järjestöjen ja verkostojen kautta. Näistä keskeisimmät olivat:

1. Barentsin alueyhteistyö

Kainuun liitto osallistui vuonna 2019 Barentsin aluehallintojen väliseen yhteistyöhön alueneuvoston, aluekomitean ja näiden työryhmien jäsenenä.

Barentsin alueellisen liikenne- ja logistiikkatyöryhmän puheenjohtajuus jatkui, samoin tiivis yhteistyö Barentsin alueen liikenneministeriöiden kanssa. Alueidenkäytön vastualueen koordinoima Barents Region Transport and Logistics -hanke eteni ITS ja Green Transport konsulttiselvitysten toteuttamiseen. Vuoden 2019 syksyllä käynnistyi toinen Kainuun liiton hallinnoima ja Barents yhteistyöaluetta käsittävä Barents Link Northern Axis (BLNA) -hanke.

Kainuun liitolla oli toimintavuonna edustajat myös Barentsin alueellisessa ympäristötyöryhmässä ja alueellisessa investointi- ja talousyhteistyöryhmässä sekä kulttuurityöryhmässä.

2. Venäjä-yhteistyö

Venäjän alueille suuntautuvassa poliittisessa yhteistyössä keskeinen foorumi oli Euregio Karelian toiminta (Kainuu, Pohjois-Karjala, Pohjois-Pohjanmaa ja Karjalan Tasavalta). Sen pohjana on vuonna 2014 hyväksytty yhteinen asiakirja ”Euregio Karelian toiminnan pääsuunnat 2020”. Euregio Karelian hallituksen kokous pidettiin Petroskoissa joulukuussa 2019, minkä jälkeen puheenjohtajuus siirtyi Kainuulle vuodeksi 2020.

Kainuun liitto osallistui Euregio Karelia yhteistyöhön, Barentsin aluekomitean ja alueneuvoston sekä Barentsin työryhmien työskentelyyn. Kainuun liitto järjesti useita tärkeitä tapaamisia Venäjä-yhteistyön edistämiseksi: Venäjän Suomen-suurlähettiläs Pavel Kuznetsov vierailu Kajaanissa ja Suomussalmella 22.-23.05.2019; Arkangelin kuvernööri Igor Orlovin vierailu Kajaanissa ja Kuhmossa 23.-24.05.2019; Venäjän Federaation vt. Kaupallinen edustaja Sergei Sinelnikovin vierailu Kajaanissa 06.09.2019. Ohjelmaan kuului mm. yritysvierailut Valmet Automationille ja SkodaTranstechin tehtaalle sekä KAMK:n ja KAO:n esittelyt.

Kainuun liitto järjesti Kostamuksen Business Forumin lokakuussa 2019 yhdessä Kostamuksen kaupungin, Karjalan tasavallan toimijoiden ja Suomi-Venäjä-seuran kanssa. Osallistujia oli yhteensä n. 220 Suomesta ja Venäjältä, mukaan lukien Suomen maakuntajohtajien delegaatio Pentti Malisen johdolla.

Kostamuksen kaupunkipiirin delegaatio vieraili Kajaanissa tapaamassa yhteistyöstä kiinnostuneita yrittäjiä 03.12.2019. Samalla allekirjoitettiin Kostamuksen ja Kainuun liiton välinen yhteistyöpöytäkirja ja toimintasuunnitelma vuodelle 2020.

Kainuun Venäjä-strategian päivitys vuosille 2021 - 2027 käynnistettiin Venäjä-strategiaryhmän työpajassa joulukuussa 2019. Kainuun liiton Venäjä-strategiatyöryhmä kokoontui aktiivisesti ja Kainuun Venäjä-strategian päivitys vuosille 2021-2027 käynnistettiin työpajassa joulukuussa 2019.

Kainuun liiton edustajat osallistuivat Karelia CBC –ohjelman päätöksentekoon sekä hankearvioiteihin: v. 2017 - 2019 aikana 11 hakukierrosta; 180 hakemusta, 55 hanketta rahoitettu (joulukuuhun 2019 mennessä), sekä edunajamiseen uuden ohjelmakauden valmistelussa mm. Euregio Karelia ja Barents –yhteistyön sekä Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston kautta.

3. NSPA -verkosto

Kainuun liitto osallistui Pohjoisten harvaan asuttujen alueiden verkoston (Northern Sparsely Populated Areas) toimintaan. Sen keskeinen tavoite on EU:n harvaan asuttujen alueiden EU:n erityistuen asema ja sen vahvistaminen. Vuoden 2019 keskeisiä toimenpiteitä oli osallistuminen Arctic Investment Platform – esiselvityshankkeeseen osana NSPA-verkostoa.

Toiminta kansainvälisissä hankkeissa ja EU:n rahoitusohjelmissa

Vuonna 2019 Kainuun liitto toimi EU:n rahoitusohjelmissa ja seuraavien hankkeiden toteuttamisessa:

- Interreg Europe 2014–2020 –ohjelmasta rahoitettavissa hankkeissa: STOB Regions, SKILLS+, InnoProvement, e-MOPOLI;
- Interreg Pohjoinen Periferia ja Arktinen 2014–2020 –ohjelmassa partnerina Business of Literature Zones (BLITZ) kirjallisuusmatkailuhankkeessa sekä kansallisen arviointiryhmän jäsenenä;
- Itämeren alueen -ohjelman 2014–2020 toteutuksessa kansallisen työryhmän jäsenenä;
- Karelia CBC – ohjelmassa seurantakomitea- ja valintakomiteatyöskentelyssä sekä Kainuun alueellisen arviointiryhmän vastuutahona;
- Kolarctic CBC – ohjelmasta rahoitettavan Barents Region Transport and Logistics – hankkeen pääpartnerina
- Kolarctic CBC – ohjelmasta rahoitettavien Barents Region Transport and Logistics ja Northern Axis – Barents Link hankkeiden pääpartnerina

3.2 Elinkeinot ja aluekehitys

Maakuntaohjelman toteutus

Maakuntasuunnitelman ja maakuntaohjelman laatiminen ja toteutumisen jatkuva seuranta; Maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelman (TOPSU) laatiminen

Elinkeinot ja aluekehitys vastuualueen toiminnalliset tavoitteet saavutettiin hyvin. Vuoden 2019 tehtävissä korostui maakuntaohjelman 2018-2021 ja sen toimeenpanosuunnitelman (TOPSU) toteutus ja sitä tukeva maakunnan kehityksen seuranta ja ennakointi, valtioneuvoston ja Kainuun yhteistyössä laaditun osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseen keskittyvän siltasopimuksen 2019 – 2020 toteutus ja sisällön päivittäminen 2019 lopulla sekä muutamien erillisstrategioiden (kaivannaisstrategia ja kulttuurihyvinvointiohjelma) tekeminen.

Aluekehitysyksikön taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet saavutettiin. Alueellisessa vaikuttamisessa edettiin maakuntaohjelman asettamien tavoitteiden suuntaisesti. Maakuntasuunnitelma ja -ohjelma ovat lakisääteisen aluesuunnittelun ja -kehittämisen keskeisimmät välineet. Maakuntasuunnitelma linjaa vuoteen 2035 ulottuvat pitkän ajan kehittämisen tavoitteet, maakuntaohjelma tavoitteet neljäksi vuodeksi ja maakunnan liiton johdolla valmistellaan kahden vuoden välein maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma maakunnan yhteistyöryhmän hyväksyttäväksi. TOPSU määrittää, miten maakuntaohjelmaa toteutetaan ja mitkä ovat ko. aikana kriittisimpiä kehittämisen kohteita. Se ohjaa hanketoimintaa (suppea aluepolitiikka) ja edunajamista (laaja aluepolitiikka). TOPSU tarkistetaan vuosittain. TOPSU on tärkein Kainuun käytännön aluekehittämistä ohjaava yhteinen asiakirja, jota Kainuun liitto ja rahoittajatahot toteuttavat ja ohjaavat yhteisellä edunvalvonnalla ja strategisella hanketoiminnalla.

Kainuussa on yhteisesti tunnistettu vallitsevan positiivinen rakennemuutos: talouden kasvun ja eläköitymisen myötä avautuu työpaikkoja, mutta tekijöistä uhkaa tulla pula. Kasvun jatkumisen edellytyksinä on, että Kainuussa kyetään kehittämään ja turvaamaan seuraavia asioita: osaavan työvoiman saatavuus, saavutettavuus sekä investointien toteutuminen. Näiden ratkaisuun keskityttiin TOPSU:ssa, ja siihen kirjatuissa edunajamisen painopisteissä, maakunnan ja valtioneuvoston aluekehityskeskusteluissa ja siltasopimuksessa.

Rahoitusprosessit ja asioiden valmistelu liiton omassa hanketiimissä ja asiantuntijoilla laajennetussa MYR:n sihteeristössä yhdessä Kainuun ELY-keskuksen kanssa toimi hyvin. Hankerahoituksessa jatkettiin keskittymistä alueen eri toimijoiden hankkeiden rahoittamiseen sekä entistä laajempien ja vaikuttavimpien hankekokonaisuuksien rahoittamiseen. Liitto oli omalta osaltaan mukana aktivoimassa hankehakijoita eri kv-ohjelmien rahoitusten hakuun ja kv-hankkeiden suunnitteluun. AIKO-rahoitus myös oli aktiivisessa käytössä ja roolissa uusien hankkeiden suunnittelussa ja uusien avausten tekemisessä.

Elinkeinopolitiikka ja EU-ohjelmien toimeenpanon organisointi sekä hankerahoitus

Maakunnallista elinkeinopolitiikkaa on toteutettu tiiviinä sidosryhmäyhteistyönä siten, että maakuntaohjelman toimeenpanossa on vahvistettu ennakoivaa otetta. Tärkeinä kumppaneina yritysrajojen sisällä on ollut erityisesti Kainuun Etu, KAMK, KAO, MITY, CEMIS sekä Kajaanin yliopistokeskus, Jyväskylän yliopisto, CSC ja Vuokatin urheilupuisto. Kainuun liiton tehtävänä aluekehityslain mukaisesti on organisoida ohjelmien toimeenpano; toteuttaa yhteistyössä Itä- ja Pohjois-Suomen maakuntien kanssa suuralueen rakennerahasto-ohjelmaa. Teknisen tuen käytöstä Pohjois-Suomen maakunnan liitot ovat tehneet keskinäisen sopimuksen, jonka mukaan suuralueelle yhteisiä tehtäviä hoitaa ja koordinoi Lapin liitto. Kainuun liitto on sopeuttanut rakennerahastojen hallinnointitehtävät (välittävän viranomaisen tehtävä) uuden ohjelmakauden määrittelemään teknisen tuen määrään.

Kainuun liitto sai valtiolta vuonna 2019 yhteensä 6,31 milj. euroa EU-rahoitusta (ml. valtion rahoitus), jonka päätöksentekoa ja käyttöä ohjaa rahoituslaki. Kainuun liiton omasta budjetista rahoitettiin joidenkin hankkeiden omarahoituksia. Lisäksi käytössä on ollut maakunnan kehittämistä rahaa.

Kainuun liitto on vuosien 2014–2019 aikana tehnyt myönteiset rahoituspäätökset 57 hankkeelle, joista viisi on ylimaakunnallisia. Hankkeille tehdään vuosittain rahoituspäätökset ja niissä on myönnetty rahoitusta yhteensä 11,30 milj. euroa ja kokonaisvaraus hankkeille on yhteensä 21,20 milj. euroa. Kainuun liitolla on jatkuva haku, jolla pyritään vastaamaan asiakkaiden tarpeisiin ja palvelemaan mahdollisimman tehokkaasti hankehakijoita.

Euroopan alueellisen yhteistyön (EAY) ja raja-alueyhteistyön (ENI CBC) ohjelmat

Euroopan unionissa alueiden välistä yhteistyötä toteutetaan ja rahoitetaan EU-ohjelmakaudella 2014–2020 EAY- ja ENI CBC-ohjelmilla. Kainuun liitto osallistui em. ohjelmatoteutukseen vuonna 2019 seuraavasti:

- Osallistamalla Karelia CBC-ohjelman seuranta- ja valintakomitean työskentelyyn sekä organisoimalla ja toteuttamalla hankehakemusten arviointiprosessin Kainuussa (tämä täsmennys, koska muillakin jäsenalueilla on omat arviointiryhmänsä)
- Osallistamalla Pohjoinen Periferia ja Arktinen -ohjelman (NPA) hallintoon yhtenä sen alueellisena hankehakemusten arvioijana (FIN-RAG –jäsenyys)
- Osallistamalla Interreg Baltic Sea Region -ohjelman kansallisen työryhmän työskentelyyn
- Toimimalla osatoteuttajana tai liitännäisjäsenenä Interreg –hankkeissa.

3.3 Alueidenkäyttö

Kainuun liiton tehtävänä on huolehtia tarpeellisesta maakuntakaavan laatimisesta, kaavan pitämisestä ajan tasalla ja sen kehittamisestä. Kainuussa on ollut meneillään Kainuun vaihemaakuntakaavan 2030 laatiminen kokonismaakuntakaavan tarkistamiseksi. Samassa yhteydessä on tehty teknisluonteisia tarkistuksia voimassa oleviin vaihemaakuntakaavoihin. Kaavaa varten valmisteltu sotahistoriallisia kohteita koskeva selvitys valmistui vuoden 2019 alussa. Kaavaehdotuksesta pyydettiin kesällä viranomaislausunnot ja järjestettiin lakisääteinen viranomaisneuvottelu 11.10.2019. Kaavaehdotus oli syksyllä julkisesti nähtävillä. Saatujen palautteiden perusteella valmisteltiin maakuntahallituksen käsiteltäviksi kaavaehdotukseen tarvittavat muutokset sekä vastineet lausuntoihin ja muistutuksiin. Maakuntavaltuusto hyväksyi vaihemaakuntakaavan kokouksessaan 16.12.2019 § 25. Kainuun tuulivoimamaakuntakaava hyväksyttiin maakuntavaltuuston kokouksessa 30.11.2015 § 16 ja se on ollut voimassa ympäristöministeriön 31.01.2017 tekemän vahvistamispäätöksen perusteella. Kaava tuli lainvoimaiseksi maakuntavaltuuston hyväksymispäätöksen mukaisena KHO:n päätöksellä 21.05.2019. Tuulivoimarakentamisen ja -tekniikan nopeasta kehittämisestä johtuen tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen on tullut ajankohtaiseksi pian kaavan tultua lainvoimaiseksi. Maakuntavaltuusto teki tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamista koskevan päätöksen kokouksessaan 17.06.2019 § 10. Kaavatyöhön liittyen käynnistyi vuoden lopulla Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan seurantaraportin valmistelu.

Liikennejärjestelmää ja alueidenkäytön suunnittelua koskevaan edunvalvontaan osallistuttiin neuvotteluihin, muistioihin ja lausunnoihin. Kainuun maakunnallinen liikennejärjestelmätyöryhmä perustettiin. Osallistuttiin vastuutahona Pohjois-Suomen yhteisen lentoliikenteen kehittämishankkeeseen. Itä-Suomen maakuntien kanssa valmisteltiin itärajojen nopeuttamista koskevia kannanottoja ja kehittämissuunnitelmaa sekä viitosväylää koskevaa kehittämisselvitystä. Osallistuttiin Nopeat Itäradat neuvottelukunnan toimintaan. Vuonna 2019 toimittiin Pohjois-Suomen liikenne- ja logistiikkatyöryhmän puheenjohtajatahona. Työryhmä teki arvion Pohjois-Suomen yhteisen liikenne- ja logistiikkastrategian ajantasaisuudesta todeten, että uudistamistarvetta ei vielä ollut. Järjestettiin Pohjois- ja Itä-Suomen liikenne- ja logistiikkatyöryhmien yhteiskokous Kuopiossa 20.08.2019.

Viranomaistoimintaa toteutettiin neuvotteluihin ja lausunnoihin. Alueidenkäyttö osallistui biojalostamohanketta varten perustetun KaiCell Fibers Oy -yrityksen toimintaan ja sen kehittämiseen. Vuoden 2019 aikana alueidenkäytön työpanosta käytettiin yhteensä noin 0,55 htv yhtiön hallintotehtäviin. Kainuun liitto solmi yhtiön kanssa työpanoksen käyttöä koskevan sopimuksen kesällä 2019. Yritys raportoi toiminnastaan säännöllisesti maakuntahallitukselle ja -valtuustolle.

Alueidenkäytön vastuulla olevat kehittämishankkeet: Pohjois-Suomen kehittyvä lentoliikenne -hanke, Barents Transport and Logistics -hanke (BRTL) ja Northern Axis Barents Link -hanke (NABL) etenivät suunnitelmien mukaisesti.

3.4 Hallintopalvelut

Talousarvion toteutumista seurataan kuukausittain johtoryhmässä ja raportoidaan säännöllisesti maakuntahallitukselle ja maakuntavaltuustolle sekä jäsenkunnille osavuosikatsauksina. Maakuntahallitus on käsitellyt talousarvion toteutumista kokouksissaan 9 kertaa ja maakuntavaltuusto kolmessa kokouksessaan.

Kehityskeskustelut ja henkilökohtaisen työsuorituksen arvioinnit tehdään vuosittain. Hallintopalvelujen vastuualueella sekä muilla vastuualueilla käytiin kehityskeskustelut kaikkien kanssa vuonna 2019. Vuoden aikana laaditaan henkilöstön koulutussuunnitelma ja kannustetaan henkilöstöä työhön liittyvän ammattitaidon ylläpitämisessä ja kehittämisessä. Maakuntahallitus hyväksyi henkilöstö- ja koulutussuunnitelman helmikuussa 2019. Vuoden 2019 osalta eTyöpöydän raporttiin on kirjautunut koulutuksiin osallistumisia (7 pv vuonna 2019). Koulutuksellisiin tilaisuuksiin on osallistuttu myös virka-/työmatkahakemuksilla sekä ilman erillistä määräystä vuonna 2019.

Henkilöstösuunnitelman osana mahdollistetaan vuorotteluvapaan käyttö ja työajan joustot. Vuorotteluvapaalle ei kuitenkaan hakenut kukaan. Kainuun liiton etätyöohjeistus on laadittu ja hyväksytty maaliskuussa vuonna 2018. Esimiehet myönsivät lupia etätyöskentelypäiviin. Myös vapautuvien tehtävien osalta tavoitteena oli tehdä uudelleenjärjestelyjä. Tehtävien uudelleenjärjestelyjä on tehty jo vuoden 2018 puolella, millä oli luonnollisesti vaikutusta tehtävien hoitamisessa myös vuoden 2019 aikana (eläköityminen ja osa-aikaeläköitymiset).

3.5 Maakuntauudistus

Maakunta- ja sote-uudistuksen maakunnallinen valmistelu käynnistyi vuonna 2016 esivalmisteluvaiheella, jota jatkettiin aina vuoden 2019 puolelle ja joka päättyi maaliskuussa, kun hallitus totesi, ettei lakiesityksiä enää ehditä tuoda eduskunnan käsiteltäväksi. Valmistelun päätavoite ei siten toteutunut. Kainuun osalta valmiudet aloittaa monialaisen maakunnan toiminta vuoden 2020 alusta olisi saatu aikaan, vaikka osassa valmistelua olikin edetty hitaasti. Uuden maakunnan konsernirakenne oli jo saatu lopullista hyväksymistä vaille valmiiksi ja tukipalvelujen uudelleen järjestämistä koskeva valmistelu oli pitkällä.

Kainuun liiton puolesta maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelun vastuutehtäviin osallistuivat seuraavat henkilöt:

- poliittisen ohjausryhmän puheenjohtaja: Timo Korhonen
- väliaikaisen valmisteluryhmän puheenjohtaja: Pentti Malinen
- hallinnon vastuuvalmistelija, osa-aikainen lakimies: Paula Halonen
- strategian vastuuvalmistelija: Jouni Ponnikas

- osallisuuden alatyöryhmän vetäjä: Paula Karppinen
- Kv- ja TKI –toimintojen valmistelun alatyöryhmän vetäjä: Katja Sukuvaara
(Kansainväliset tehtävät (KV) sekä Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI))

Lisäksi maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelutehtäviin palkatut viestintäassistentti Jani Hyvönen ja tiedonhallinnan suunnittelija Katja Helenius olivat työsuhteessa Kainuun liittoon.

Edellä mainittujen henkilöiden lisäksi maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelun työryhmätyöskenteleeseen osallistui osa Kainuun liiton henkilöstöstä. Myös osa Kainuun liiton henkilöstöstä antoi virka-apua maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelussa omien työtehtäviensä ohessa.

Kainuun liiton tehtävä on ollut hallinnollisesti hoitaa valmistelun alasajo ja se toteutui suunnitellusti. Maakuntauudistuksen valmistelun talouden osalta raportointi tehdään vuoden 2020 puolella.

3.6 Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Kainuun liiton toimintakuluja vuodelle 2019 budjetoitiin 3 584 185 euroa ja toteutuneet toimintakulut olivat 3 447 096 euroa. Suurin menoerä olivat henkilöstökulut 1 766 794 euroa, jotka alittuivat budjettiin nähden 39 657 euroa. Palvelujen ostot olivat 1 254 296 euroa, jotka alittuivat budjettiin nähden 104 382 euroa. Muita suurimpia menoeriä olivat muut toimintakulut 216 903 euroa, jotka ylittivät budjettiin nähden 54 349 euroa.

Kainuun liiton tulo- ja menomääräraharavaruuksiin sisältyivät maakuntauudistuksen valmisteluun liittyvät määräraharavaukset koko vuodelle 2019. Maakuntauudistuksen valmistelu päättyi valtakunnallisesti maaliskuussa 2019 ja tästä johtuen oli aiheellista tehdä talousarviomuutokset Kainuun liiton budjettiin. Maakuntavaltuusto päätti talousarviomuutoksista kokouksessaan 16.12.2019 § 23. Maakuntauudistuksen valmistelutehtävissä työskentelevien henkilöiden työpanoksista laadittiin sopimukset (sopimus työvoiman yhteisestä käytöstä). Kainuun liiton henkilöstöstä kaksi henkilöä työskenteli maakuntauudistuksen valmistelutehtävissä vastuuvalmistelijoina (osa-aikaisina 50 %), yksi henkilö kokoaikaisena jo vuoden 2018 puolelta lähtien ja yksi henkilö rekrytoitiin kokoaikaiseksi maakuntauudistuksen valmistelutehtäviin vuoden 2019 alusta lähtien. Muut valmistelutehtävissä työskentelevät henkilöt olivat joko kokoaikaisia tai osa-aikaisia muiden osallisorganisaatioiden henkilöstöihin kuuluvia henkilöitä. Lisäksi Kainuun liiton henkilöstö on antanut virka-apua oman työn ohessa maakuntauudistuksen valmisteluun liittyen.

Avustukset olivat 172 367 euroa, jotka ylittivät 74 945 euroa. Avustukset muodostuivat maakuntajohtajan viranhaltijapäätöksillä myönnetystä tulevaisuusrahaston AV-tukipäätöksistä.

Toimintatuottoja budjetoitiin 3 584 185 euroa (korjattu talousarviomuutoksella) ja toteutuneet toimintatuotot olivat 3 479 528 euroa. Kainuun kunnat maksoivat liitolle jäsenmaksuja 2 456 194 euroa. Toimintatuottoihin sisältyvät maakuntauudistuksen valmisteluun liittyvät määrärahavaraukset myös tuotopuolella. Kainuun liitto hallinnoi maakuntauudistuksen valmistelua varten valtionavustuksena saatua rahoitusta. Määrärahavaraukset maakuntauudistuksen tuotto- ja kulupuolella vuodelle 2019 olivat alkuperäisen talousarvion mukaan yhteensä 3 097 836 euroa. Talousarviomuutosten jälkeen (maakuntavaltuuston päätös 16.12.2019 § 23) määrärahavaraus maakuntauudistuksen sekä tuotto- että kulupuolella oli 437 676 euroa. Valtionavustusta maakuntauudistuksen valmistelua (v. 2016 - 2019) varten Kainuu sai kaiken kaikkiaan valtiovarainministeriön päätösten mukaan yhteensä 1 779 550 euroa (josta yleiskatteellista rahoitusta 1 390 409 euroa ja ICT-rahoitusta 389 141 euroa). Loppuraportoinnin perusteella Kainuun tulee palauttaa valtionavustusrahaa yhteensä 882 448 euroa. Loppuraportit on toimitettu tilinpäätöksen laadinta-aikaan helmikuun 2020 loppuun mennessä valtiovarainministeriölle ja Kainuu ei ole vielä saanut lopullista päätöstä palautettavan valtionavustuksen määrästä. Maakuntauudistuksen valmistelua varten saadut valtionavustukset olivat käytettävissä vuoden 2019 loppuun saakka alasajoa varten.

Kainuun liiton muut toimintatuotot muodostuvat lisäksi lähinnä EAKR -ohjelmatyön teknisestä tuesta, Europe Direct -tiedotuspisteen tuesta sekä muihin projekteihin saadusta EU-/kansallisesta rahoituksesta.

Varsinainen toiminta katettiin lähes täysimääräisesti jäsenkuntien jäsenmaksuosuuksilla ja maakuntauudistusta varten saaduilla valtionavustuksilla. Kainuun liiton hallinnoimat hankkeet eivät ole liiton jäsenkuntien maksuosuuksilla katettua toimintaa omarahoitusosuutta lukuun ottamatta. Hankkeista syntyneet menot katetaan EU-tuella, kansallisella tuella sekä hankkeiden omilla tuilla.

Toimintakatteeksi muodostui 32 432 euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut olivat yhteensä 262,51 euroa, joten vuosikatteeksi muodostui 32 695 euroa. Kainuun liitolla ei ollut suunnitelman mukaisia poistoja.

Tilikauden tulokseksi muodostui 32 695 euroa. Tilikauden yli-/alijäämä on 162 462 euroa. Kainuun liiton maksuvalmius on ollut hyvä. Kassan riittävyys oli 286 päivää, edellisenä vuonna 225 päivää. Taseen loppusumma oli 7 065 563 euroa (vuonna 2018 se oli 5 845 089 euroa). Nousua edelliseen vuoteen verrattuna on 1 220 474 euroa.

Tuloslaskelmassa rahastojen vähennys yhteensä 129 767 euroa muodostui seuraavista maakuntajohtajan viranhaltijapäätöksellä ja sopimuksilla myöntämistä AV-tukiavustuksista:

2 142 euroa	Nils Dettmann, Metsä:sinfonia dokumenttielokuvan jälkituotanto
2 975 euroa	Nils Dettmann, Metsä:sinfonia dokumenttielokuvan jälkituotanto
6 000 euroa	Arktiset Aromit ry, Luonnontuotteiden vientivalmiuksien ja matkailukytken

	kehittäminen III, 1/2
5 000 euroa	NTRNZ media Oy, Untold Arctic Wars –dokumenttielokuva, 1/2
15 000 euroa	NTRNZ media Oy, Magic in Lapland –tv-sarja, 1/2
10 000 euroa	Luminoir Oy, Cold Courage –tv-sarja, 1/3
5 000 euroa	NTRNZ media Oy, Untold Arctic Wars –dokumenttielokuva, 2/2
8 400 euroa	Black Lion Pictures Oy, Rendel 2 –elokuva, 30 %
20 000 euroa	Luminoir Oy, Cold Courage –tv-sarja, loput 2/3
7 500 euroa	Boreal Picture, Peto –luontodokumentti, 30 %
30 000 euroa	Otanmäki Mine Oy, laina, maakuntahallituksen kokous 16.09.2019 § 137
3 750 euroa	Illume Oy, dokumenttielokuva Kassu Halosesta, 30 %
8 000 euroa	Mustarinda-seura ry, Puuoppera 1/1
6 000 euroa	Arktiset Aromit ry, Luonnontuotteiden vientivalmiuksien ja matkailukytken kehittäminen III, 2/2
Yht. 129 767 euroa	

Tuloslaskelmaosan toteutuminen

	Talousarvio €	Toteuma €	Poikkeuma %
Toimintatuotot	3 584 184,60	3 479 528,20	103,0
- Myyntituotot	2 456 194,00	2 456 193,96	100,0
- Tuet ja avustukset	1 125 490,60	846 650,79	132,9
- Muut toimintatuotot	2 500,00	176 683,45	1,4
Toimintakulut	-3 584 184,51	-3 447 095,80	104,0
- Henkilöstökulut	-1 806 451,09	-1 766 794,46	102,2
- Palvelujen ostot	-1 358 677,83	-1 254 295,94	108,3
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-50 382,00	-36 735,35	137,1
- Avustukset	-97 422,00	-172 367,00	56,5
- Muut toimintakulut	-271 251,59	-216 903,05	125,1
Toimintakate	0,09	32 432,40	0,0
- Rahoitustuotot ja -kulut		262,51	
- Korkotuotot		0,00	
- Muut rahoitustuotot		372,45	
- Muut rahoituskulut		-109,94	
Vuosikate		32 694,91	
- Poistot		0,00	
Tilikauden tulos		32 694,91	
Varausten ja rahastojen muutos			
Rahastojen lisäys (-)			
Rahastojen vähennys (+)		-129 767,00	
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN MUUTOS		-129 767,00	
Tilikauden yli-/alijäämä		162 461,91	

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN TILIKAUDELLA 01.01.-31.12.2019

KAINUUN LIITTO YHTEENSÄ	TP 2019	TA 2019	%
Myyntituotot	2 456 194	2 456 194	0,0 %
Tuet ja avustukset	846 651	1 125 491	-24,8 %
Muut toimintatuotot	176 683	2 500	6967,3 %
TOIMINTATUOTOT	3 479 528	3 584 185	-2,9 %
Henkilöstökulut	-1 766 794	-1 806 451	-2,2 %
Palvelujen ostot	-1 254 296	-1 358 678	-7,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-36 735	-50 382	-27,1 %
Avustukset	-172 367	-97 422	76,9 %
Muut toimintakulut	-216 903	-271 252	-20,0 %
TOIMINTAKULUT	-3 447 096	-3 584 185	-3,8 %
TOIMINTAKATE	32 432	0	
Rahoitustuotot ja kulut	263	0	
VUOSIKATE	32 695	0	
TILIKAUDEN TULOS	32 695	0	

ELINKEINOT JA ALUEKEHITYS	TP 2019	TA 2019	%
Myyntituotot	0	0	
Tuet ja avustukset	15 782	0	
Muut toimintatuotot	2 375	0	
TOIMINTATUOTOT	18 156	0	
Henkilöstökulut	-485 488	-577 474	-15,9 %
Palvelujen ostot	-148 252	-160 400	-7,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-18 118	-21 800	-16,9 %
Avustukset	0	0	
Muut toimintakulut	-11 179	-5 800	92,7 %
TOIMINTAKULUT	-663 037	-765 474	-13,4 %
Rahoitustuotot ja kulut	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-644 881	-765 474	-15,8 %

ALUEIDENKÄYTTÖ	TP 2019	TA 2019	%
Myyntituotot	0	0	
Tuet ja avustukset	0	0	
Muut toimintatuotot	34 105	0	
TOIMINTATUOTOT	34 105	0	
Henkilöstökulut	-259 491	-253 159	2,5 %
Palvelujen ostot	-48 148	-95 950	-49,8 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 438	-4 600	-47,0 %
Avustukset	0	0	
Muut toimintakulut	-2 506	-2 800	-10,5 %
TOIMINTAKULUT	-312 583	-356 509	-12,3 %
Rahoitustuotot ja kulut	0		
TILIKAUDEN TULOS	-278 477	-356 509	-21,9 %

HALLINTOPALVELUT	TP 2019	TA 2019	%
Myyntituotot	0	0	
Tuet ja avustukset	6 381	11 225	-43,2 %
Muut toimintatuotot	62 528	2 500	
TOIMINTATUOTOT	68 909	13 725	402,1 %
Henkilöstökulut	-478 980	-447 090	7,1 %
Palvelujen ostot	-329 746	-262 630	25,6 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 249	-17 500	-18,6 %
Avustukset	-2 600	-97 422	-97,3 %
Muut toimintakulut	-149 711	-175 500	-14,7 %
TOIMINTAKULUT	-975 286	-1 000 142	-2,5 %
Rahoitustuotot ja kulut	14	0	
TILIKAUDEN TULOS	-906 391	-986 417	-8,1 %

LUOTTAMUSHENKILÖHALLINTO	TP 2019	TA 2019	%
Myyntituotot	2 456 194	2 456 194	0,0 %
Tuet ja avustukset		0	
Muut toimintatuotot	1 000	0	
TOIMINTATUOTOT	2 457 194	2 456 194	0,0 %
Henkilöstökulut	-76 926	-67 400	14,1 %
Palvelujen ostot	-262 096	-218 900	19,7 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-469	0	
Avustukset	-169 767	0	
Muut toimintakulut	-10 211	-14 400	-29,1 %
TOIMINTAKULUT	-519 469	-300 700	72,8 %
Rahoitustuotot ja kulut	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	1 937 725	2 155 494	-10,1 %

MAAKUNTAUDISTUS	TP 2019	TA 2019	%
Myyntituotot	0	0	
Tuet ja avustukset	393 735	437 676	-10,0 %
Muut toimintatuotot	3 390	0	
TOIMINTATUOTOT	397 125	437 676	-9,3 %
Henkilöstökulut	-78 026	-84 394	-7,5 %
Palvelujen ostot	-318 627	-318 626	0,0 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-482	-482	0,0 %
Avustukset	0	0	
Muut toimintakulut	-34 174	-34 174	0,0 %
TOIMINTAKULUT	-431 308	-437 676	-1,5 %
Rahoitustuotot ja kulut	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-34 183	0	

PROJEKTIT (tekninen tuki, Europe Direct, Itä- ja Pohjois-Suomen lentoliikenne, Kainuun biotuotetehdas, Osaavan työvoiman rekrytointi Kainuuseen –hanke, Metsätalouteen kohdistuvat vaikutukset Kainuun maakuntakaavoituksessa, Kainuun biotuotetehdas, Barentsin Liikenne- ja Logistiikkahanke, Kulttuurista hyvinvointia, Brysselin joulutori, Pohjois-Suomen kehittyvä lentoliikenne 2020 -hanke)			
	TP 2019	TA 2019	%
Myyntituotot			
Tuet ja avustukset	430 753	676 590	-36,3 %
Muut toimintatuotot	73 286	0	
TOIMINTATUOTOT	504 039	676 590	-25,5 %
Henkilöstökulut	-387 884	-376 933	2,9 %
Palvelujen ostot	-147 428	-302 172	-51,2 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-979	-6 000	-83,7 %
Avustukset	0	0	
Muut toimintakulut	-9 122	-38 578	-76,4 %
TOIMINTAKULUT	-545 414	-723 683	-24,6 %
Rahoitustuotot ja kulut	0	0	
TILIKAUDEN TULOS	-41 375	-47 093	-12,1 %

Alla olevaan taulukkoon on koottu **Kainuun liiton koko organisaation tasoisten** tehtävien tavoitteita ja mittareita. Seuraaviin taulukoihin on koottu erikseen kunkin vastualueen omien tehtävien tavoitteet ja mittarit.

KAINUUN LIITTO KOKO ORGANISAATIO			
Tehtävä	Tavoite 2019	Mittari	Toteuma 2019
Talouden hoitaminen	Pysyminen budjetissa koko Kainuun liiton ja vastualueiden osalta	Talouden seuranta osoittaa pysymisen budjetissa, talousraportit kuukausittain	Tilikauden tulos 38 695 euroa, talousraportit toimitettu (mhall 9 krt, mvalt 3 krt)
Yhteistyö kuntien kanssa	Osallistuminen perussopimuksen mukaisiin kuntaneuvotteluihin sekä kuntajohtajakokouksiin; kuntien kanssa sovittujen toimien toteuttaminen	Kuntaneuvottelut toteutuvat; kuntien kanssa sovitut toimet toteutetaan	Kuntakerros, raamineuvottelu sekä kuntajohtaja- ja -päättäjäkokoukset toteutuvat suunnitellusti
Suuralueyhteistyö	Osallistuminen Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukuntien kokouksiin tai muihin suuralueiden yhteiskokouksiin, Kainuu puheenjohtajana Pohjois-Suomen neuvottelukunnan kokouksissa vuonna 2019	4 kpl kokouksia vuonna 2019	Neuvottelukuntien kokoukset toteutuivat suunnitellusti; Itä-Suomen liikennetyöryhmällä erityisen aktiivista toimintaa (ml Itärata –hanke)
Kainuun toimintaympäristön muutosten seuraaminen	Kainuun liitto seuraa aktiivisesti Kainuun toimintaympäristön muutoksia (talouden, sosiaalisen kehityksen ja ympäristön osalta). Ennakointi- ja seurantar ryhmä kokoontuu säännöllisesti ja liitto ylläpitää kuiskintaa.fi –ennakointiportaalia.	Ennakointi- ja seurantar ryhmän kokoontumisten määrä, 4 kpl/v	Ennakointi- ja seurantar ryhmä kokoontui 4 krt vuonna 2019
Kainuun liiton viraston organisointi ja sisäinen työnjako	Maakuntajohtajan vetämä johtoryhmä varmistaa, että Kainuun liiton viraston organisointi ja sisäinen työnjako noudattaa maakuntaohjelman ja toiminta- ja taloussuunnitelman painotuksia. Vastuut jalkautetaan vuosittain	Kehityskeskustelut pidetään ja vastuut jalkautetaan	Kehityskeskustelut pidetty suunnitellusti Virkojen täyttämistä valmisteltiin ja laitettiin avoimeen hakuun Alueidenkäytön henkilöstö-

	taisella kehityskeskustelukierroksella.		resursseja suunnattu sopimuksella KaiCell Fibers Oy:lle
Kainuun liiton suunnittelutyö	Maakuntajohtajan vetämä johtoryhmä varmistaa, että Kainuun liiton vastuulla oleva suunnittelutyö toteutuu maakuntahallituksen ja – valtuuston linjausten ja aikataulujen mukaan.	Kainuun liiton vastuulla oleva suunnittelutyö toteutetaan	Kainuun vaihemaakunta-kaava 2030 saatiin valmiiksi, tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen käynnistyi; maakuntaohjelmityön valmistelu käynnistyi
Edunvalvonnan ja eri ohjelmien sekä rahoitusinstrumenttien yhteensovittaminen	Kainuun liitto vastaa MYR:n ja sen sihteeristön hyvästä toimivuudesta siten, että edunvalvonta ja eri ohjelmien sekä rahoitusinstrumenttien yhteensovittaminen on joustavasti mahdollista.	Huolehditaan MYR:n ja sen sihteeristön hyvästä toimivuudesta	MYR:n ja sen sihteeristön toiminta jatkui vakiintuneena; Kainuun liiton HVJ:n tarkastusraportti saatu
Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaukset maakuntahallitukselle Kannanotot lausuntopyyntöihin	Maakuntajohtaja valmistelee jokaiseen maakuntahallituksen kokoukseen ajankohtaiskatsauksen, jossa käsitellään akuutit ja ennakoitavat edunajamisen toimenpiteet. Maakuntahallitus ja virasto antavat kannanottoja lausuntopyyntöihin sekä tarvittaessa omaehtoisesti.	Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaukset jokaisessa maakuntahallituksen kokouksessa Kannanotot lausuntopyyntöihin kpl/vuosi	Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaukset jokaisessa maakuntahallituksen kokouksessa; Kannanottoja annettu lausuntopyyntöihin sekä maakuntahallituksen että viraston toimesta
Kansainväliset tehtävät ja kansainvälinen edunvalvonta	Maakuntajohtajan vetämä kv-tiimi varmistaa, että Kainuun liiton viraston organisointi ja sisäinen työnjako ottaa huomioon kansainväliset tehtävät. Kainuun liiton sisäisin järjestelyin kohdennetaan henkilöstöresursseja kansainvälisen toiminnan ja edunvalvonnan ja viestinnän tehostamiseksi. Tavoitteena on hyödyntää kansainvälisiä harjoittelijoita ja opinnäytetyön tekijöitä toiminnan tukena.	Henkilöstöresursseja kohdennetaan kansainvälisiin tehtäviin Kansainvälisiä harjoittelijoita ja opinnäytetyön tekijöitä hyödynnetään mahdollisuuksien mukaan toiminnan tukena kansainvälisissä asioissa	Kansainvälisiä harjoittelijoita ja opinnäytetyön tekijöitä on hyödynnetty kv-messutapahtumissa Alueidenkäyttö kohdisti Barents –yhteistyöhön: 1 projektihenkilö + yli 0,5 htv henkilöstöpanosta Elinkeinot ja aluekehitys kohdensi työpanostaan eurooppalaiseen yhteistyöhön Interreg Europe hankkeiden, Blitz hankkeen sekä älykkään erikoistumisen kumppanuuksien, NSPA:n ja Itä- ja Pohjois-Suomen EU-toimiston työn kautta
Maakuntaudistukseen liittyen			
Mahdollisten uusien toimielinten perustaminen	Kainuun liitto varautuu perustamaan Kainuun yleistä varautumista koordinoivan valmiustoimikunnan sekä yhdistysten ja järjestöjen yhteiselimenä toimivan järjestöasiain neuvottelukunnan Maakunnallisen vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston perustaminen	Mahdollinen toimielinten perustaminen	Kainuun liitto käynnisti alueellisen valmiusfoorumin toiminnan; muiden osallisuustoimielinten perustamisesta valmistelu jatkuu
Kainuun liitto valmistelee riittävän määrän eri hallintoelinten kokouksia	Maakuntahallituksen kokoon-tuminen	10-12 kertaa	Kokoontui 16 kertaa, vahvistettiin edunajamisen painoarvoa

	Maakuntavaltuuston kokoontuminen	vähintään 3 kertaa	Kokoontui 3 kertaa
	Tarkastuslautakunnan kokoontuminen	5-7 kertaa	Kokoontui 8 kertaa
	Maakunnan yhteistyöryhmän kokoontuminen	5-7 kertaa	Kokoontui 5 kertaa
	Maakunnallisen nuorisovaltuuston kokoontuminen	4-5 kertaa	Kokoontui 5 kertaa

Taulukko 1. Kainuun liiton koko organisaation tehtävät, tavoitteet ja mittarit

ELINKEINOT JA ALUEKEHITYS			
Tehtävä	Tavoite 2019	Mittari	Toteuma 2019
Ennakointi ja seuranta	Ennakointi- ja seurantaryhmän johdolla laaditaan TOPSU:lle indikaattorit/seurantakehikko ja tehdään sen mukainen TOPSU:n ennakointi- ja seurantaraportti	TOPSU:n ennakointi- ja seurantaraportti 1 kpl, valmis 2019	TOPSU:n ennakointi- ja seurantaraportti 1 kpl, valmistui 2/2020
Maakuntaohjelman toimeenpano	TOPSU:ssa linjatut strategiset toimenpiteet toteutuvat/käynnistyvät	TOPSU:n ennakointi- ja seurantaraportin arvio tp:n etenemisestä	TOPSUn toteutus edennyt hyvin (tarkemmin TOPSU:n ennakointi- ja seurantaraportissa).
Edunajaminen	Edunajamisesta TOPSU:n linjatut toimenpiteet toteutuvat ja etenevät kohti tavoitteita	TOPSU:n ennakointi- ja seurantaraportin arvio edunajamisen etenemisestä	Edunajamista tehty aktiivisesti ja etenemistä on arvioitu useaan otteeseen MH:n kokouksissa mkj:n ajankohtaiskatsauksissa
EAKR-välittävä viranomaisen ja muu kehittämishankerahoitus	Rahoitetaan TOPSU:n painopisteiden mukaisia tuloksellisia ja vaikuttavia hankkeita	TOPSU:n ennakointi- ja seurantaraportin arvio kehittämishankerahoituksen etenemisestä ja tuotoksista	RR välittävän vo:n tehtävät ovat onnistuneet moitteettomasti; KL:n rahoitusmahdollisuudet käytetty hyvin; Vähähiilisyystavoite on toteutunut Kainuussa erityisen hyvin
Suuralueyhteistyö	Osallistuminen Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukuntien kokouksiin tai muihin suuralueiden yhteiskokouksiin	4 kpl kokouksia vuonna 2019	Toteutui suunnitellusti; KL Pohjois-Suomen nvk:n pj:na 2019; IP alueen ja P-Suomen yhteiset edunajamisen teemat muotoiltiin TOPSU:n
Valtakunnallinen yhteistyö	Osallistuminen valtakunnallisiin aluekehitysprosesseihin		Valtakunnallisiin aluekehitysprosesseihin on osallistuttu eri teemoissa aktiivisesti (mm. akj ja EU-toimiston tvk pj:t KL:lla 2019)
TOPSU:n strategiset linjaukset: osaavan työvoiman saannin varmistaminen	Kainuun siltasopimuksen laatiminen ja toteutuksen käynnistäminen; työvoimapula helpottaa, yritykset ja julkisen sektorin työnantajat saavat tarvitsemaansa työvoimaa	TOPSU:n ennakointi- ja seurantaraportin sekä siltasopimuksen seurannan arviot siltasopimuksen/osaavan työvoiman saannin	Siltasopimus on toteutunut hyvin, lisännyt yhteistyötä ja toimenpiteitä osaavan tv:n haasteeseen Osaavan työvoiman

		varmistamisen etene- misestä ja tuloksista	saanti ei ole paranta- nut
TOPSU:n strategiset lin- jaukset: teollisten ja palve- lualan investointien saa- minen Kainuuseen	Yhteistyössä yritysten ja julki- sen sektorin toimijoiden kanssa varmistetaan käynnis- tyneiden ja vireillä olevien investointiprosessien toteu- tuminen poistamalla niiden toteuttamista vaikeuttavat esteet ja etsitään aktiivisesti uusia Kainuuseen sijoittavia investoijia. Osana Kainuun maineyötä vahvistetaan Kai- nuun vetovoimaa investointi- kohteena aluemarkkinoinnin keinoin sekä toteutetaan Kai- nuu Brysselissä, Winter Wonders tapahtuma niin, että saavutetaan pysyviä mitatta- via tuloksia. Edelleen kehitetään ja vakiin- nutetaan Kainuun suorien ulkomaisten investointien saamisen toimintamalli (FDI). Koordinoidaan Kainuun kas- vurahaston toteutettavuus- selvityksen ja markkinapuu- teanalyysin tekemistä. Osallistuminen NSPA- verkostossa Arctic Invest- ment Platformin suunnitte- luun.	KaiCell Fibers –hanke etenee aikataulussa, Kaivostoiminnan var- mistuneet investoinnit (Terrafame, Sotkamo Silver) etenevät suun- nitellusti, Kainuun kär- kitoimialoille saadaan uusia investointeja, Winter Wonders tapah- tuman jälkiarviointi; FDI toimintamalli integroi- daan osaksi uuden maakunnan kasvupal- veluja; Kainuun kasvu- rahaston toimintamalli syntyy; Arctic Invest- ment Platform etenee esiselvityshankkeesta konkreettiseksi toimin- naksi	KaiCell Fibers –hanke ja kaivostoiminnan investoinnit ovat edenneet hyvin myös muille kärkitoimialoille investointeja on tullut Winder Wonders ta- pahtuma on arvioitu ja todettu onnistuneeksi ja vaikuttanut matkai- lun kv. markkinoinnin yhteistyön käynnisty- miseen Kainuun liitto on osal- listunut aktiivisesti FDI, Kainuun kasvu- rahasto ja AIP suun- nitteluun. AIP ei ole edennyt konkreet- tiseksi toiminnaksi. Kainuun kasvurahasto toimintamallin kehitte- ly pysähtyi markki- napuuteanalyysin tekoon eikä ole sen jälkeen juurikaan edennyt. FDI toimin- nan kehittämistä on jatkettu hankerahalla, mutta toimintamallia ei ole saatu vakiinnu- tettua pysyväksi.
TOPSU:n strategiset lin- jaukset: saavutettavuus	Rahoitetaan Kainuun sisäistä ja ulkoista saavutettavuutta, matka- ja kuljetusketjujen sujuvuutta ja sitä kautta alu- een yritysten kilpailukykyä parantavia hankkeita. Kajaanin lentoaseman mat- kustajamäärää kasvatetaan (vuoteen 2021 mennessä 100 000 matkustajaa per vuosi) lisäämällä kansainvälistä liikennettä ja yhteyksiä Ka- jaanin lentoaseman kehittä- missuunnitelman mukaisesti. Kajaanin lentoasemaa kehitte- tään ja statusta vahvistetaan maakunnan toimijoiden ja Finavian yhteistyönä. Osallistuminen Cinia Oy:n vetämään Arctic Connect (Koillisväylän tietoliikenne- kaapeli) valmisteluhankkee- seen. Varmistetaan Kainuun tietoli- kenteellisen saavutettavuus- den ja nopeiden yhteyksien alueellinen kattavuus koko	Kainuun sisäinen ja ulkoinen saavutetta- vuus, matka- ja kulje- tusketjujen sujuvuus paranevat; Pohjois-Suomen lento- liikenne –hankkeen tavoitteet toteutuvat; Kajaanin lentoaseman matkustajamäärää nousee vuoden 2018 tasosta	Sisäinen ja ulkoinen saavutettavuus ei ole parantunut tavoitellus- ti Kajaanin lentoaseman matkustajamäärä on vähentynyt vuoden 2018 vajaan 89 000 vuoden 2019 kaikki- aan 87 307 matkusta- jaan. Tavoitteeksi asetettu 100000 len- tomatkustajaa vuo- dessa on vielä kauka- na. Arctic Connect (Koil- lisväylän tietoliikenne- kaapeli) valmistelu- hankkeeseen osallis- tuttiin ja hanke eteni suunnitelmien mukai- sesti. Koilliskaapeli on käytössä aikaisintaan 2023.

	Kainuussa julkisen, yksityisen ja kolmannen sektorin organisaatioiden yhteistyönä.		Kainuun tietoliikenteellisen saavutettavuus ja nopeiden yhteyksien alueellinen kattavuus pysyi ennallaan ja uusia hankkeita suunniteltiin.
Valmistautuminen tulevaan RR kauteen	Valmistautuminen tulevaan RR kauteen etenee IP alueen yhteisten tavoitteiden mukaisesti; Kainuun liitto osallistuu aktiivisesti rajat ylittävien Venäjäohjelmien valmisteluun (mikäli ohjelmavalmistelu käynnistyy 2019)	Aktiivinen osallistuminen valtakunnallisiin ja IP alueen RR valmistelun yhteistyöryhmiin, Kainuun sisäisen yhteistyön koordinointi RR valmistelussa; Osallistuminen Venäjäohjelmien valmisteluun	RR valmisteluun ja sen IP alueen ja valtakunnallisiin yhteistyöryhmiin on osallistuttu aktiivisesti, Kainuun sisäistä yht.työtä RR valmistelussa on koordinoitu onnistuneesti erit. MYRSsiä hyödyntäen Venäjä-ohjelmien valmistelu käynnistyy vuonna 2020.
Maakuntauudistuksen (maku) eteneminen suunnitellusti	Aktiivinen osallistuminen maku valmistelun työryhmiin, Maakuntastrategia etenee suunnitellusti ja aikataulussa	Maakuntastrategia luonnos valmis uuden vaaleilla valitun maakuntavaltuuston aloittaessa 2019; Maku:n TR:n raportit niiden työn etenemisestä	Maakuntauudistus lopetettiin hallituksen päätöksellä keväällä 2019. Kainuun valmistelu eteni siihen asti hyvin ja työryhmät raportoivat tekemänsä valmistelutyön edellytetyllä tavalla ennen ja jälkeen uudistuksen lopettamispäätöstä.
Kansainvälinen yhteistyö			
Venäjä-yhteistyö	Kainuun liiton ja Kostamuksen kaupunkipiirin välisen yhteistyöpöytäkirjan ja yhteisen toimintasuunnitelman toteuttaminen vuonna 2019	Kostamuksen Business Forumin järjestäminen lokakuussa 2019 yhteistyössä Kajaanin kaupungin, Kostamuksen kaupungin, Suomi-Venäjä-Seuran, Suomalais-Venäläisen Kauppakamarin kanssa	Kostamuksen Business Forum 2019 toteutui ja sai hyvää palautetta
	Barents Link Centerin käytön aktivointi kainuulaisten ja kostamuslaisten toimijoiden yhteisenä neuvottelutilana	Barents Link Centerissä järjestetyt yhteiset kokoukset ja tilaisuudet (käytösopimus allekirjoitettu 30.10.2018)	Barents Link Center on ollut aktiivisessa kokoukseytyksessä.
	Euregio Karelian uuden strategian valmistelu (Pohjois-Karjalalla puheenjohtajuus 2019)	Euregio Karelian strategiatyön käynnistyminen (P-Karjalan johdolla) ja strategiatyöhön osallistuminen v. 2019	Euregio Karelian strategiatyö käynnistyi 2019 ja KL osallistui aktiivisesti työhön.
Kiina-yhteistyö	Kainuun liitto tukee alueen toimijoita Kiina-yhteistyön aktivoimisessa ja vakiinnuttamisessa, erityisesti CEMIS-konsortion piirissä tehtävä TKI-toiminta sekä investoinnit KaiCell Fibers Oy:hyn sekä Vuokatin alueen investoinnit ja Kiina-yhteistyö sekä kiinalaisten matkailijoiden saa-	Investointihankkeet etenevät aikataulussa; TKI- ja yritys-yhteistyö laajenee; kiinalaisten matkailijoiden määrä Kainuussa kasvaa	KaiCell Fibersista Kiina-yhteys pois. Kiinalaisten matkailijoiden määrä Kainuussa väheni vuonna 2019 edellisvuodesta (2018: 18200 (kasvua +280% edellisvuodesta), 2019:

	<p>minen Kainuuseen Toimitaan yhteistyössä Kajaanin kaupungin ja Pohjois-Suomen AVI:n kanssa Kiina-yhteyksien luomisessa ja ylläpitämisessä</p>		<p>16300 (vähennystä - 11 %) Kv-matkailijoiden määrä kaikkineen laski vuonna 2018 107 000 vuonna 2019 alle 100 000.</p> <p>KL rahoitti (EAKR) Kajaani-Kiina Hub -Yhteistyöalusta dataekosysteemipalveluille, koulutukselle ja TKI-toiminnalle – hankkeen (2019 - 2020)</p>
Barents-yhteistyö	<p>Kainuun liitto osallistuu aktiivisesti Barentsin yhteistyöhön (Barentsin alueneuvosto, aluekomitea, työryhmät); Barents Regional Transport and Logistics – Kolarctic CBC hankkeen toteuttaminen (Kainuun liitto pääpartneri)</p>	<p>Barents Regional Transport and Logistics –hankkeen toteuttaminen ja odotettujen tulosten saavuttaminen toteutunut, lisäksi käynnistynyt Northern Axix Barents Link (NABL) hanke</p>	<p>Kainuun liitto on aktiivisesti osallistunut Barentsin alueneuvoston ja aluekomitean sekä työryhmien työhön.</p>
Kansainvälinen yhteistyö yhdessä muiden IP-alueen maakuntien kanssa	<p>Osallistuminen ELMO-työskentelyyn, IP-alueen yhteisen älykkään erikoistumisen strategian valmisteluun ja yhteisen pilotin toteuttamiseen;</p>	<p>IP-alueen yhteinen älykkään erikoistumisen strategia valmistuu; ELMO-hankkeen pilotti toteutuu ja hyödyttää IP-alueen toimijoita, ml. kainuulaisia organisaatioita</p>	<p>ELMO strategia valmistui 2019 alkuvuodesta ja sitä on toteutettu aktiivisesti (Kainuun oma ELMO-hanke, EAKR). ELMO pilottiin ei hyväksytty kainuulaisten koordinoimia hankkeita, mutta kainuulaisia toimijoita on mukana rahoitetuissa hankkeissa.</p>
Älykkään erikoistumisen yhteistyö	<p>Kainuun liiton rahoituksessa priorisoidaan TKI-hankkeita, jotka toteuttavat AES-painotuksia ja joissa tunnistetaan kasvun ja uusien lisäinvestointien saamisen mahdollisuudet. Älykkään erikoistumisen kehittämisessä painotetaan kansainvälistä kehittämistoimintaa. Osallistutaan älykkään erikoistumisen strategian toteutusta tehostavien Interreg- ja muiden kv-hankkeiden, EU:n komission lanseeraamien älykkään erikoistumisen alustojen sekä elinkeinojen murroksen edellyttämien uusien toimintamallien (pilottien) suunnitteluun, rakentamiseen ja niiden kautta toteutettavaan yhteistyöhön.</p>	<p>Rahoitetaan vaikuttavia ja tuloksellisia AES hankkeita; alueelle saadaan kv AES rahoitusta; Kainuun koordinoimat hakemukset (2 kpl: mittaustekniikka ja luonnontuoteala) komission älykkään erikoistumisen alustoihin valmistuvat ja hyväksytään ja alustat joissa Kainuu on kumppanina etenevät suunnitellusti ja tuovat kv TKI – rahoitusta Kainuuseen; Interreg Europe hankkeiden toimintasuunnitelmat ja pilotit hyväksytään ja käynnistyvät</p>	<p>RIS3 alustat ja kumppanuudet eivät ole edenneet suunnitellusti, vaikka niiden rakentamiseen on osallistuttu aktiivisesti. Interreg Europe -hankkeet ovat edenneet suunnitellusti</p>

Muu kv-ohjelma ja hanke			
Kv-hankkeiden toteuttaminen sekä ohjelmien hallintoihin ja rahoitusyhteistyöhön osallistuminen	Kv-ohjelmien (Karelia CBC, NPA, Interreg) hakemusten arviointi, rahoituspäätöksiin osallistuminen. Kv ohjelmien hankkeiden (Blitz & Interreg Europe, IE) toteutus.	Suunnitelmien, veloitteiden, aikataulujen ja sopimusten mukainen toiminta ja noudattaminen	Hankearvioinnit on tehty viranomaisyhteistyönä vaaditulla tavalla. Blitz ja IE hankkeet edenneet suunnitellusti.
Nuorisovaltuuston toiminta	Nuorten näkemysten mukaan saaminen maakunnan tason kehittämistyöhön sekä päätöksentekoon Nuorisovaltuuston toiminnan uudelleen organisoimisen suunnitelman tekeminen	Manulaisten ja nuorten osallistumisaktiivisuus, mukana olevien nuorten määrä kehittämissä Nuorisovaltuuston uuden toimintamallin suunnitelma 1kpl	Manulaisten ja nuorten osallistumisaktiivisuus ei ole lisääntynyt Nuorisovaltuuston uusi toimintasuunnitelma (1kpl) valmistui

Taulukko 2. Elinkeinot ja aluekehityksen vastuualueen tehtävät, tavoitteet ja mittarit

ALUEIDENKÄYTTÖ			
Tehtävä	Tavoite 2019	Mittari	Toteuma 2019
Maakuntakaavoitus	Vaihekaavoitus 2030 hyväksyminen ja voimaan tulo	Toteutuu/ei toteudu	Hyväksyminen toteutui 16.12.2019, voimaan tulo valitusajan jälkeen 2020
Pyydetty lausunnot	Lausunnot annetaan määräajassa	Lausuntojen lukumäärä (kpl) ja poikkeamien lukumäärä määräajoista (jatkoajat) kpl	Lausuntojen lukumäärä 44 (kpl), kaikki lausunnot annettiin määräajassa.
Edunvalvonta	Osallistutaan toimialaa koskevaan edunvalvontaan (kannanotot, kokoukset)	Kannanottojen, kokousten lukumäärä kpl	Kannanottoja 3, tapaamisia: - pääjohtaja Wihlman - ministeri Marin ja - ministeri Lintilä - Finnair (2 kokousta) ja muita kokouksia (ks. suuralueyhteistyö)
Yhteistyö kuntien kanssa	Osallistuminen perussopimuksen mukaisesti ja MRL:n mukaisesti kuntaneuvotteluihin	16 kpl	Kuntaneuvottelut 16 kpl, lisäksi KAMORE -hanke (2 kokousta) ja maakuntakaavan työneuvottelut 2 kpl
Maakuntien välinen yhteistyö	Neuvottelu jokaisen naapurimaakunnan kanssa	3 kpl	Alueidenkäytön neuvottelupäivät sekä I-S ja P-S liikennetyöryhmien yhteiskokous. Oulujoen vesistövisiön esiselvityshanke (2 kokousta) OuKa Tervantie yhteistyö
Suuralueyhteistyö	Osallistuminen Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukuntien kokouksiin tai muihin suuralueiden yhteiskokouksiin	4 kpl	I-P huippukokous 21.-22.8. Kuopio. I-S liikennetyöryhmän kokoukset (työryhmä + rukkasyhmä 11

			kokousta) P-S liikenne- ja logistiikkatyöryhmä (3 kokousta) I-S liikennejärjestelmäpäivät (2pv) Vt6 yhteistyö (3 kokousta) Vt5 yhteistyö (3 kokousta) Nopeat Itäradat neuvottelukunta (4 kokousta)
Valtakunnallinen yhteistyö	Osallistuminen valtakunnallisiin (alueidenkäyttö, liikenne) neuvotteluihin tai tilaisuuksiin	2 kpl	Liikennejärjestelmäpäivät Tampere (2pv) Alueidenkäytön neuvottelupäivät, Lappeenranta (2pv)
Kansainvälinen yhteistyö	Osallistutaan Barents yhteistyökokouksiin	4 kpl	Swedish Parliamentary Arctic Forum Haaparanta, BEATA –yhteistyö (2 kokousta) BRWGTL (3 kokousta)
Sidosryhmäyhteistyö	Osallistutaan yhteistyöryhmiin ja erilliskokouksiin	6 kpl	Kainuun metsäneuvosto (2 kokousta) Metsähallituksen neuvottelukunta (1 kokous) Vuosangan yhteistyöryhmä (1 kokous) Maakuntakaavaneuvottelut (6 kpl)
Omat hankkeet	Kainuun maakuntakaavan metsätalousvaikutukset – hanke valmistuu	Toteutuu/ei toteudu	Toteutunut
Yhteistyöhankkeet	Lentoliikennehanke ja Barents Region Transport ja Logistics hanke etenevät suunnitelmien mukaisesti	2 kpl toteutuu/ei toteudu	Hankkeet (2 kpl) toteutuneet, lisäksi käynnistynyt NABL -hanke

Taulukko 3. Alueidenkäytön vastuualueen tehtävät, tavoitteet ja mittari

HALLINTOPALVELUT			
Tehtävä	Tavoite 2019	Mittari	Toteuma 2019
Henkilöstöasioiden hoitaminen	Henkilöstöasioiden nopea hoitaminen Tarvittavien henkilöstöohjeiden laatiminen	Yleiset henkilöstöasiat hoidetaan Tarvittavat ohjeet laaditaan	Hoidettu ja laadittu
Talous; tulos	Talousarvion tulostavoite vuodelle 2019 saavutetaan Kuukausittaiset talousraportit osoittavat, että pysytään budjetissa Kainuun liiton taloudesta ja toiminnan toteutumisesta	Tilinpäätös, tilikauden tulos Talousraporttien tunnusluvut	Tilikauden tulos 32 695 euroa Pysytty budjetissa pääsääntöisesti

	raportoidaan kunnille osavuosikatsauksilla	Osavuosikatsaukset kunnille neljän kuukauden välein	Toimitettu
Yleishallinto	Laadukkaasti ja tehokkaasti hoidettu yleishallinto (asiakirja- ja kokoushallinta, arkistointi jne.)	Määräajassa laaditut kokousten esityslistat ja pöytäkirjat	Laadittu määräajassa
Talousarvio- ja tilinpäätöskirjojen laadinta	Talousarvio- ja tilinpäätöskirjojen selkeyttäminen	Selkeät asiakirjat	Asiakirjoja selkeytetty
Suuralueyhteistyö	Osallistuminen Itä- ja Pohjois-Suomen neuvottelukuntien kokouksiin tai muihin suuralueiden yhteiskokouksiin Kainuu puheenjohtajana Pohjois-Suomen neuvottelukunnan kokouksissa vuonna 2019	4 kpl kokouksia vuonna 2019 Kainuun puheenjohtajuuteen Pohjois-Suomen neuvottelukunnan kokouksissa liittyvistä kokous yms. järjestelyistä vastaaminen (hallintopalvelut)	Pidetty 4 kokousta vuonna 2019, Kainuun liitto vastasi kokousjärjestelyistä ja toimi puheenjohtajana
Hankepäätökset	Päätökset tehtävä 3 kk:n kuluessa	Toteutuminen määräajassa	Toteutui
Maksatuspäätökset	Päätökset tehtävä 90 päivän kuluessa, Kainuun liiton tavoite 25 päivän kuluessa	Toteutuminen määräajassa	Toteutui
Viestintä ja markkinointi			
Perusviestintä	Vaikuttava ja nopea viestintä	Viestinnän vaikuttava ja nopea toteuttaminen, palautteet	Toteutui; verkkosivut, uutiskirje ja somekanavat aktiivisessa käytössä
Mainetyö	Mainetiimin toiminnan vaikiinnuttaminen	Säännölliset kokoontumiset joka toinen kuukausi, vuosittainen Kainuun Viestintäfoorumi	Mainetiimi kokoontui säännöllisesti, 4 krt. Viestintäfoorumi toteutetaan vuonna 2020.
Aluemarkkinointi ja tapahtumayhteistyö	Yhteisesti sovittujen tapahtumien (maakuntajuhla yms.) toteuttaminen	3-4 tapahtumaa/vuosi	Omat vuosittaiset tapahtumat toteutettiin, lisäksi Kainuun liitto oli yhteistyökumppanina mukana useissa maakunnan tapahtumissa

Taulukko 4. Hallintopalvelujen vastualueen tehtävät, tavoitteet ja mittarit

4 TILINPÄÄTÖSLASKELMAT

4.1 Kainuun liiton tuloslaskelma 31.12.2019 ja 31.12.2018

	TP 2019	TP 2018
Toimintatuotot		
Myyntituotot		0,00
Kuntien maksuosuudet	2 456 193,96	2 402 158,08
Tuet ja avustukset	846 650,79	1 454 238,77
Muut toimintatuotot	176 683,45	213 326,22
TOIMINTATUOTOT	3 479 528,20	4 069 723,07
Toimintakulut		
Henkilöstökulut	-1 766 794,46	-1 716 984,09
- palkat ja palkkiot	-1 452 400,80	-1 400 872,92
- eläkekulut	-292 035,94	-284 479,44
- muut henkilösivukulut	-22 357,72	-31 631,73
Palvelujen ostot	-1 254 295,94	-2 040 372,33
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-36 735,35	-54 303,72
Avustukset	-172 367,00	-81 000,00
Vuokrat	-153 230,84	-174 248,39
Muut toimintakulut	-63 672,21	-77 861,72
TOIMINTAKULUT	-3 447 095,80	-4 144 770,25
TOIMINTAKATE	32 432,40	-75 047,18
Rahoitustuotot ja -kulut	262,51	-141,02
- korkotuotot		
- muut rahoitustuotot	-372,45	70,48
- muut rahoituskulut	109,94	-211,50
VUOSIKATE	32 694,91	-75 188,20
Poisto ja arvonalentumiset	0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS	32 694,91	-75 188,20
Varausten ja rahastojen muutos		
Rahastojen lisäys (-)		30 000,00
Rahastojen vähennys (+)	-129 767,00	-89 800,00
VARAUSTEN JA RAHASTOJEN	-129 767,00	-59 800,00
Tilikauden yli-/alijäämä	162 461,91	-15 388,20

4.2 Kainuun liiton rahoituslaskelma 31.12.2019 ja 31.12.2018

	TP 2019	TP 2018
Vuosikate	32 694,91	-75 188,20
- Satunnaiset erät		0,00
- Tulorahoituksen korjauserät		5,20
-- Toiminnan rahavirta	32 694,91	-75 183,00
- Investointimenot	-400 365,43	
- Rahoitusosuudet investointimenoihin		
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden	365,43	138,11
-- Investointien rahavirta	-400 000,00	138,11
TOIMINNAN JA INVESTOINTIEN RAHAVIRTA	-367 305,09	-75 044,89
- Antolainan lisäykset		0,00
- Antolainasaamisten vähennykset	400 000,00	0,00
- Antolainauksen muutokset		0,00
- Pitkäaikaislainojen vähennys		0,00
- Lyhytaikaisten lainojen muutos		0,00
-- LAINAKANNAN MUUTOKSET		0,00
- OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET		0,00
- MUUT MAKSUVALMIUDEN MUUTOKSET	427 330,17	965 376,31
-Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	405 218,44	911 468,15
- Vaihto-omaisuuden muutos		
- Saamisten muutos	251 455,15	-181 459,24
- Korottomien velkojen muutos	-229 343,42	235 367,40
--- RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	827 330,17	965 376,31
- Rahavarat 31.12.	3 019 385,62	2 559 360,54
- Rahavarat 1.1.	2 559 360,54	1 266 533,83
-- RAHAVAROJEN MUUTOS	460 025,08	1 292 826,71
---- Raporttiero	0,00	0,00

4.3 Kainuun liiton tase 31.12.2019 ja 31.12.2018

Kainuun liiton tase 31.12.2019 ja 31.12.2018

<u>VASTAAVAA</u>			2019	2018	<u>VASTATTAVAA</u>			2019	2018
<u>PYSYVÄT VASTAAVAT</u>					<u>OMA PÄÄOMA</u>				
<u>Sijoitukset</u>					2000	Peruspääoma	-467 268,63	-467 268,63	
1208	Muut osakkeet ja osuudet		843 450,89	443 450,89		<u>Peruspääoma yht.</u>	-467 268,63	-467 268,63	
1238	Antolainasaamiset yrityksiltä			400 000,00					
	<u>Sijoitukset yht.</u>		843 450,89	843 450,89	2015	Kainuun tulevaisuusrahasto	-103 215,62	-232 982,62	
						<u>Muut omat rahastot</u>	-103 215,62	-232 982,62	
	<u>PYSYVÄT VASTAAVAT YHT.</u>		843 450,89	843 450,89		<u>Edellisten kausien vlijäämä (alijäämä)</u>			
	<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT</u>				2040	Edellisten kausien ylijäämä (alijäämä)	-1 017 629,17	-1 033 017,37	
1460	Muut toimeksiantojen varat					<u>Tilikauden vlijäämä (alijäämä)</u>			
	EU-tukien toimeksiannot yht.		3 074 083,82	2 062 180,03		TILIKAUDEN TAPPIO/VOITTO	-162 461,91	15 388,20	
	<u>TOIMEKSIANTOJEN VARAT YHT.</u>		3 074 083,82	2 062 180,03		<u>OMA PÄÄOMA YHT.</u>	-1 750 575,33	-1 717 880,42	
	<u>VAIHTUVAT VASTAAVAT</u>					<u>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT</u>			
	<u>Saamiset</u>				2300	Valtion toimeksiannot yht.	-4 819 122,49	-3 402 000,26	
	<u>Lyhytaikaiset saamiset</u>					<u>TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT YHT.</u>	-4 819 122,49	-3 402 000,26	
	<u>Myyntisaamiset</u>					<u>VIERAS PÄÄOMA</u>			
1740	Myyntisaamiset muut			-37 903,17		<u>Lyhytaikainen vieras pääoma</u>			
1740	SAP yleislaskutusaaamiset		65 249,44	123 702,21	2544	<u>Saadut ennakot</u>	-66 388,00		
	<u>Myyntisaamiset muilta yht.</u>		65 249,44	85 799,04		<u>OSTOVELAT</u>			
1808	Arvonlisäverosaamiset yht.		24 294,80	25 558,23	2549	Ostovelat muille	-69 855,80	-391 659,78	
1826	Projektisaamiset		26 815,35	256 953,51		<u>Ostovelat yht.</u>	-69 855,80	-391 659,78	
1826	Muut siirtosaamiset		12 283,05	11 787,01	2557	Ennakkopidätysvelka	-41 496,60	-40 005,03	
1826	Ennakkomenot			0,00	2558	Sosiaaliturvamaksuvelka	-902,79	-996,68	
1826	<u>Muut siirtosaamiset yht.</u>		39 098,40	268 740,52	2558	Taloudellinen tuki	-410,88	-448,44	
	<u>Lyhytaikaiset saamiset yht.</u>		128 642,64	380 097,79		<u>Muut velat/ Liittymismaksut ja muut velat</u>	-42 810,27	-41 450,15	
	<u>Rahat ja pankkisaamiset</u>					<u>yht.</u>			
1922	Maksuliikennetililit		3 019 385,62	2 559 360,54		<u>Siirtovelat</u>			
	<u>Rahat ja pankkisaamiset yht.</u>		3 019 385,62	2 559 360,54		Siirtyvät korot			
	<u>VAIHTUVAT VASTAAVAT YHT.</u>		3 148 028,26	2 939 458,33		Siirtyvät korot muille	-88,78	-205,60	
	<u>VASTAAVAA YHTEENSÄ</u>		7 065 562,97	5 845 089,25	2575	Siirtyvät korot yht.	-88,78	-205,60	
						Lomapalkkajaksotus	-279 342,00	-258 289,00	
					2580	<u>Lomapalkkajaksotus yht.</u>	-279 342,00	-258 289,00	
						Muut siirtovelat			
						Lyhytaikaiset muut siirtovelat muille		0,00	
						Ammattiyhdistysjäsenmaksut	-388,01	-405,23	
						Tapaturmavakuutusmaksut			
						KuEL./työntekijät	-8 655,37	-8 305,48	
						KuEL.maksut palkkaperusteinen	-18 059,07	-19 510,91	
						Nettopalkkojen tili	0,00	-5 085,68	
						Luottamushenkilömaksut	0,00	0,00	
						Työttömyysvakuutusmaksut / työntekijät	-4 668,58	-125,62	
						Työttömyysvakuutusmaksut	-1 556,19	-41,87	
						Ulosotot	0,00	-49,07	
						M2-matkalaskut välitili	-2 969,84		
						Työkyvyttömyyseläkemaksut	-1 083,24	-80,18	
					2588	<u>Muut siirtovelat yht.</u>	-37 380,30	-33 604,04	
						<u>Siirtovelat yht.</u>	-316 811,08	-292 098,64	
						<u>Lyhytaikainen vieras pääoma</u>	-495 865,15	-725 208,57	
						<u>VIERAS PÄÄOMA YHT</u>	-495 865,15	-725 208,57	
						<u>VASTATTAVAA YHTEENSÄ</u>	-7 065 562,97	-5 845 089,25	

4.4 Jäsenkuntien maksuosuudet vuonna 2019

JÄSENKUNTIEN MAKSUOSUUSLASKELMA VUODELLE 2019 V. 2017 ASUKASLUVUN PERUSTEELLA							
Kunta	Asukasluku vuonna 2016	Asukasluku vuonna 2017	Maksuosuus 2017 euroa	Maksuosuus 2018 euroa	Maksuosuus 2019 euroa	Muutos euroa	%:ia koko maksu- osuudesta
Hyrnsalmi	2 422	2 406	78 978	77 264	77 247	-17	3,1 %
Kajaani	37 622	37 521	1 226 793	1 204 917	1 236 715	31 798	50,4 %
Kuhmo	8 806	8 647	287 149	277 682	282 254	4 572	11,5 %
Paltamo	3 488	3 491	113 738	112 107	114 077	1 970	4,6 %
Puolanka	2 776	2 735	90 521	87 829	88 638	809	3,6 %
Ristijärvi	1 351	1 345	44 054	43 192	43 738	546	1,8 %
Sotkamo	10 523	10 471	343 138	336 257	346 150	9 893	14,1 %
Suomussalmi	8 336	8 187	271 823	262 910	267 375	4 465	10,9 %
Yhteensä	75 324	74 803	2 456 194	2 402 158	2 456 194	54 036	100 %

5 TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT

5.1 Tilinpäätöksen liitetietoja koskevat säännökset ja ohjeet

Kuntalain (410/2015) 13 luvun 113 §:ssä on säädetty kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksestä. Kunnan tilinpäätökseen kuuluvat tase, tuloslaskelma, rahoituslaskelma ja niiden liitteenä olevat tiedot sekä talousarvion toteutumisvertailu ja toimintakertomus. Liitetietojen sisällöstä on säädetty pääasiassa kirjanpitolaisissa (1336/1997) ja -asetuksissa (1339/1997). Liitetiedoilla tarkoitetaan KPL 3:1.1 §:n 4. kohdan mukaan taseen, tuloslaskelman ja rahoituslaskelman liitteenä ilmoitettavia tietoja. Kirjanpitolain ja kuntalain kirjanpitoa ja tilinpäätöstä koskevien säännösten soveltamisesta antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolautakunnan kuntajaosto (Kuntalaki 13 luku 112 §). Sen antamat ohjeet ja lausunnot ohjaavat kuntien ja kuntayhtymien hyvää kirjanpitoa. Tilinpäätöksen liitetietojen tarkoituksena on täydentää laskelmien muodossa esitettyä tilinpäätösinformaatiota oikean ja riittävän kuvan antamiseksi tuloksesta, taloudellisesta asemasta ja rahoituksesta sekä toiminnasta.

5.2 Liitetietojen ryhmittely

Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston yleisohjeessa kunnan ja kuntayhtymän tilinpäätöksen liitetiedoista on sovellettu kirjanpitoasetuksen 2 luvun liitetietovaatimusten ryhmittelyä. Kunnan tilinpäätöksen liitetiedot ryhmitellään tilinpäätöksessä

- tilinpäätöksen laatimista
- tilinpäätöksen esittämistapaa
- tuloslaskelmaa

- taseen vastaavia ja vastattavia
- vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä
- henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitapahtumia koskeviin liitetietoihin.

5.3 Tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

5.3.1 Kuntayhtymän tilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

1. Pysyvät vastaavat on merkitty taseeseen hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa pysyvien vastaavien liitetiedot.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoa tai sitä alempana todennäköiseen luovutushintaan.

Kainuun liitolla ei ole vaihto-omaisuutta.

Rahoitusomaisuus: saamiset on merkitty taseen nimellisarvoon tai sitä alempana todennäköiseen arvoon.

2. Tuloslaskelma ja tase ovat kuntajaoston ohjeiden mukaisia. Niiden esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä.
3. Tilinpäätös ei sisällä edelliseen tilikauteen liittyviä oikaisuja.
4. Tilinpäätös on vertailukelpoinen edellisen tilikauden kanssa.
5. Tilinpäätös ei sisällä edelliseen tilikauteen kohdistuvia tuottoja, kuluja tai virheiden korjauksia.

5.3.2 Kunnan tilinpäätöksen esittämistapaa koskevat liitetiedot

Kainuun liiton tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa ei ole muutettu edellisestä tilikaudesta eikä ole tehty oikaisuja edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin. Edellistä tilikautta koskevat tiedot ovat vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa.

5.3.3 Konsernitilinpäätöksen laatimista koskevat liitetiedot

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet:

Kainuun liitto kuntayhtymään ei kuulu konsernia muodostavia yhteisöjä.

5.4 Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

6. Toimintatuotot kuntayhtymän määrittelemänä tehtäväkokonaisuuksina:

LIITETIETO 6	2019	2018
Vastuualueet:		
Elinkeinot ja aluekehitys	18 156,34	25 780,63
Alueidenkäyttö	34 105,42	22 833,89
Elinkeinopolitiikka ja hankkeet		
Hallintopalvelut	68 909,01	6 782,16
Luottamushenkilöhallinto	2 457 193,96	2 436 050,81
Projektit+ maakuntauudistus	901 163,47	1 578 275,58
YHTEENSÄ	3 479 528,20	4 069 723,07

7. Kainuun liitolla ei ole verotuloja.
8. Kainuun liitolla ei ole valtionosuustuloja.
9. Palvelujen ostot eriteltyinä asiakaspalvelujen ostoihin ja muiden palveluiden ostoon:

LIITETIETO 9	2019	2018
Asiakaspalvelujen ostot	0,00	0,00
Muiden palvelujen ostot	1 254 295,94	2 040 372,33
YHTEENSÄ	1 254 295,94	2 040 372,33

10. Kainuun liitolla ei ole valtuustoryhmien toimintaedellytysten tukemiseksi annettuja tukia valtuustoryhmille.
11. Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista.

Poiston alaisten hyödykkeiden poistojen määrittämiseen käytetään ennalta laadittua maakuntavaltuuston 17.12.2012 hyväksymää poistosuunnitelmaa. Suunnitelman mukaiset poistot lasketaan aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden hankintamenosta arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan. Kainuun liitolla ei ole tilivuoden 2019 aikana poiston alaista pysyvien vastaavien omaisuutta.

Poistoajat on määritelty erikseen 31.12.2012 hankittujen pysyvien vastaavien ja erikseen 01.01.2013 alkaen hankittavien pysyvien vastaavien omaisuuserien osalta.

Poistoajat ja niitä vastaavat vuotuiset poistoprosentit sekä poistomenetelmät ovat:

PYSYVIEN VASTAAVIEN JA MUIDEN PITKÄVAIKUTTEISTEN MENOJEN POISTO-SUUNNITELMA

Poistotapa				
T= tasapoisto				
J= jäännösarvopoisto				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET	Poisto aika		Poisto aika	Poistotapa
	31.12.2012		31.12.2013	
Aineettomat oikeudet				
Tietokoneohjelmistot	3		3	T
Tietokoneohjelmistot	5		3	T
Muut aineettomat oikeudet	5		5	T
Muut pitkävaikutteiset menot				
Perustamis- ja järjestelymenot	5		3	T
Tutkimus- ja kehittämismenot	3		3	T
Vuokrahuoneistojen perusparannukset	5		3	T
Vuokrahuoneistojen perusparannukset	10		3	T
Muut pitkävaikutteiset menot	5		3	T
Ennakkomaksut	ei poistoa		ei poistoa	
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Maa- ja vesialueet	ei poistoa		ei poistoa	
Rakennukset ja rakennelmat				
Asuinrakennukset	30		30	T
Sairaalarakennukset	35		30	T
Hallinto- ja toimistorakennukset	30		30	T
Huolto- yms. Rakennukset	30		20	T
Kehitysvammahuollon rakennukset	30		30	T
Vapaa-ajan rakennukset	20		20	T
Muut rakennukset ja rakennelmat	20		20	T
Kiinteät rakenteet ja laitteet				
Puhelinkeskukset ja telelaitteet	10		10	T
Kulunvalvonta ja -ohjauslaitteet	10		10	T
Muut kiinteät laitteet	5		5	T
Muut kiinteät laitteet	7		7	T
Muut kiinteät laitteet	9		9	T
Muut kiinteät laitteet (paikoitukset, käytetty aiemmin) (20)			15	T
Kuljetusvälineet				
Henkilö- ja pakettiautot	5		5	T
Trukit ja vaunut	7		7	T
Lääkintälaitteet				
Röntgenlaitteet	5		5	T
Röntgenlaitteet	7		7	T
Röntgenlaitteet	9		9	T
Laboratoriolaitteet	5		5	T
Laboratoriolaitteet	7		7	T
Laboratoriolaitteet	9		9	T
Muut lääkintälaitteet	3		3	T
Muut lääkintälaitteet	5		5	T
Muut lääkintälaitteet	7		7	T
Muut lääkintälaitteet	9		9	T
Koneet ja kalusto				
ATK -laitteet ja toimistotarvikkeet	3		3	T
ATK -laitteet ja toimistotarvikkeet	5		5	T
Muut koneet, laitteet ja kalusto	3		3	T
Muut koneet, laitteet ja kalusto	5		5	T
Muut koneet, laitteet ja kalusto	7		5	T
Muut aineelliset hyödykkeet				
Luonnonvarat	ei poistoa		ei poistoa	
Taide- ja arvoesineet	ei poistoa		ei poistoa	
Keskeneräiset työt	ei poistoa		ei poistoa	
Pysyvien vastaavien sijoitukset				
Osakkeet	ei poistoa		ei poistoa	

Kainuun liitolla ei ole ollut tilivuoden 2019 aikana investointeja eikä poistonalaista pysyvien vastaavien omaisuutta.

12. Kainuun liiton tuottoihin ja kuluihin ei sisälly pakollisten varausten muutoksia.
13. Muihin tuottoihin ja kuluihin ei sisälly olennaisia pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoittoja ja -tappioita.
14. Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyviä eriä ei ole.
15. Kainuun liiton korkotuotot ja peruspääoman korkotuotot:
Peruspääoman korot ja pääomien korkotuotot jaoteltuna jäsenkunnittain on esitelty myöhemmin liitetietojen kohdan 33 taulukoissa.
16. Kainuun liitolla ei ole poistoerojen muutoksia.

5.5 Tasetta koskevat liitetiedostot

5.5.1 Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

17. Kainuun liitto ei ole laskenut liikkeelle lainoja, eikä ole siten aktivoinut laskemisesta aiheutuneita kuluksi kirjaamattomia menoja ja pääoma-alennuksia.
18. Kainuun liitto ei ole tehnyt arvonorotuksia.
19. Tiedot pysyvistä vastaavista tase-eräkohtaisesti:

PYSYVÄT VASTAAVAT

LIITETIETO 19

Yritys 3000	Aineelliset hyödykkeet		
	Sijoitukset	Ennako maksut	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	843 450,89	0,00	843 450,89
Lisäykset tilikauden aikana	0,00	0,00	0,00
Rahoitusosuudet tilikaudelle	0,00	0,00	0,00
Vähennykset tilikaudella		0,00	0,00
Siirrot erien välillä	0,00	0,00	0,00
Tilikauden poisto	0,00	0,00	0,00
Arvonlennukset ja niiden palautukset	0,00	0,00	0,00
Poistamaton hankintameno 31.12.	843 450,89	0,00	843 450,89
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00
Valmis käyttöomaisuus	843 450,89	0,00	843 450,89
Keskeneräinen käyttöomaisuus	0,00		0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.	843 450,89	0,00	843 450,89
Olennaiset lisäpoistot	0,00	0,00	0,00
Käyttöomaisuus yhteensä 31.12.	843 450,89	0,00	843 450,89

Omistuksia muissa yhteisöissä koskevat liitetiedot

20. Kainuun liitolla ei ole määrääviä omistusosuuksia tytäryhteisöissä, yhdistyksissä ja säätiöissä.
21. Kainuun liitto kuntayhtymä ei ole jäsenenä muissa kuntayhtymissä.
22. Kainuun liitolla ei ole yhteisyhteisöjä eikä omistusyhteisyhteisöjä.
23. Tiedot pitkä- ja lyhytaikaisista saamisista:

LIITETIETO 23	31.12.2019	31.12.2018
Lyhytaikaiset saamiset		
Muilta:		
Myyntisaamiset, muut	0,00	-37 903,17
Myyntisaamiset, SAP yleislaskutussaamiset	65 249,44	123 702,21
Muut saamiset, ALV-saamiset verovirastolta	24 294,80	25 558,23
Muut siirtosaamiset	39 098,40	268 740,52
Ennakkomenot	0,00	0,00
Saamiset yhteensä	128 642,64	380 097,79

Kainuun liitolla ei ole pitkäaikaisia saamisia.

24. Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät:

LIITETIETO 24	31.12.2019	31.12.2018
SIIRTOSAAMISTEN OLENNAISET ERÄT		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset:		
Projektitisaamiset	26 815,35	256 953,51
Kela, työpaikkaterveydenhuollon korvaus		
Muut siirtosaamiset yhteensä	12 283,05	11 787,01
Ennakkomenot		
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	39 098,40	268 740,52

5.5.2 Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25. Tase-eräkohtainen erittely oman pääoman erien lisäyksistä ja vähennyksistä sekä siirroista näiden erien välillä tilikauden aikana:

LIITETIETO 25 OMA PÄÄOMA	2019	2018
Peruspääoma 1.1.	467 268,63	467 268,63
Lisäykset tilikaudella		
Vähennykset tilikaudella		
Peruspääoma 31.12.	467 268,63	467 268,63
Muut omat rahastot 1.1.	232 982,62	292 782,62
Lisäykset tilikaudella		30 000,00
Vähennykset tilikaudella	-129 767,00	-89 800,00
Muut omat rahastot yhteensä 31.12.	103 215,62	232 982,62
Edellisten tilikausien ylijäämä 1.1.	1 017 629,17	1 033 017,37
Edellisten tilikausien ylijäämä 31.12.	1 017 629,17	1 033 017,37
Tilikauden ylijäämä/alijäämä	162 461,91	-15 388,20
Oma pääoma yhteensä 31.12.	1 750 575,33	1 717 880,42

PERUSPÄÄOMA 31.12.2019		
Kunta	Kainuun liitto	%-osuus
Hyrnsalmi	17 377,08	3,72
Kajaani	228 419,35	48,88
Kuhmo	58 124,48	12,44
Paltamo	21 489,10	4,60
Puolanka	18 820,03	4,03
Ristijärvi	8 813,69	1,89
Sotkamo	56 185,32	12,02
Suomussalmi	58 039,57	12,42
	467 268,63	100,00

MUUT OMAT RAHASTOT		
201516 Kainuun tulevaisuusrahasto	Alkusaldo	-232 982,62
Nils Dettmann		2 142,00
Nils Dettmann		2 975,00
Arktiset Aromit ry, luonnontuott. vient. III hanke 1/2		6 000,00
NTRNZ media Oy, Untold Arctic Wars		5 000,00
NTRNZ media Oy, Magic in Lapland		15 000,00
Luminoir Oy, Cold Courage		10 000,00
NTRNZ media Oy, Untold Arctic wars 2/2		5 000,00
Black Lion Pictures Oy, Rendel 2		8 400,00
Luminoir Oy, Golg Courage		20 000,00
Boreal Picture, Peto-dokumentti		7 500,00
Otanmäki Mine Oy		30 000,00
Illume Oy		3 750,00
Mustarinda-seura Ry		8 000,00
Arktiset Aromit ry, luonnontuott. vient. III hanke 2/2		6 000,00
Saldo 31.12.		103 215,62

Vuoden 2019 aikana Kainuun tulevaisuusrahastosta tehdyistä päätöksistä on maksamatta yhteensä 51 933 €.

26. Erittely poistoeroista: Kainuun liitto ei ole verotussyistä kirjannut poistoeroa.
 27. Kainuun liitolla ei ole pitkäaikaiseen vieraaseen pääomaan kuuluvia velkoja.
 28. Kainuun liitto ei ole laskenut liikkeelle joukkovelkakirjalainoja.
 29. Kainuun liitolla ei ole pakollisia varauksia.
 30. Pitkä- ja lyhytaikaisten velkojen erittely:

LIITETIETO 30	31.12.2019	31.12.2018
Lyhytaikaiset velat:		
Muulle:		
Ostovelat	136 243,80	391 659,78
Muut velat	42 810,27	41 450,15
Siirtovelat	316 811,08	292 098,64
YHTEENSÄ	495 865,15	725 208,57

31. Kainuun liitolla ei ole sekkitililimiittä.
 32. Erittely Muut velat -erän jakautumisesta liittymismaksuihin ja muihin velkoihin:

LIITETIETO 32	31.12.2019	31.12.2018
Ennakonpidätysvelka	41 496,60	40 005,03
Sosiaaliturvamaksuvelka	902,79	996,68
Taloudellinen tuki	410,88	448,44
YHTEENSÄ	42 810,27	41 450,15

33. Siirtovelkojen olennaiset erät

LIITETIETO 33	31.12.2019	31.12.2018
Kainuun liiton jäsenkunnat,		
peruspääoman korot	88,78	205,60
Lomapalkkavelka	279 342,00	258 289,00
Muut siirtovelat yhteensä	37 380,30	33 604,04
YHTEENSÄ	316 811,08	292 098,64

Pääomien korkotuotot jaoteltuna jäsenkunnittain

Jäsenkunnat	Peruspääoma 31.12.2019	%-osuus	Korko 2019	Korko 2018 (0,164+0,2)
Hyrnsalmi	17 377,08	3,72	3,30	7,65
Kajaani	228 419,35	48,88	43,40	100,51
Kuhmo	58 124,48	12,44	11,04	25,57
Paltamo	21 489,10	4,60	4,08	9,46
Puolanka	18 820,03	4,03	3,58	8,28
Ristijärvi	8 813,69	1,89	1,67	3,88
Sotkamo	56 185,32	12,02	10,68	24,72
Suomussalmi	58 039,57	12,42	11,03	25,54
YHTEENSÄ	467 268,62	100,00	88,78	205,60

5.6 Vakuuksia, vastuusitoumuksia ja taseen ulkopuolisia järjestelyjä koskevat liitetiedot

34. Kainuun liitto ei ole pantannut, kiinnittänyt tai muulla tavalla antanut omaisuutta velkojen vakuudeksi.
35. Kainuun liitto ei ole antanut vakuuksia muiden omien sitoumusten vakuudeksi.
36. Kainuun liitto ei ole antanut samaan konserniin kuuluville yhteisöille vakuuksia.
37. Kainuun liitolla ei ole muita annettuja vakuuksia.
38. Vuokravastuut (leasing/Siemens), tilanne 31.12.2019

LIITETIETO 38	Päätymispäivä	Vuoden sisällä erääntyvät vastuut	1-5 vuoden kuluttua erääntyvät vastuut	Yli 5 vuoden kuluttua erääntyvät vastuut	Yhteensä
Neopost IS350 postimak-sukone	31.12.2022	804,00	1 608,00	0,00	2 412,00
Toshiba e - STUDIO6506AC, monitoimilaite	31.12.2020	3 319,60	0,00	0,00	3 319,60
MP-2502A iso paperisäiliö	31.12.2020	471,52	0,00	0,00	471,52
Toshiba e - STUDIO6516AC, väritysmikone	31.12.2023	3 660,00	10 980,00	0,00	14 640,00
YHTEENSÄ		8 255,12	12 588,00	0,00	20 843,12

39. Kainuun liitto ei ole antanut vastuusitoumuksia samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta.
40. Kainuun liitto ei ole antanut muita vastuusitoumuksia.
41. Kainuun liitolla ei ole muita kuntayhtymää koskevia taseen ulkopuolisia järjestelyjä esimerkiksi kuntayhtymän taloudellisia sopimusvastuita.

5.7 Ympäristöasioiden harkinnanvarainen esittäminen

Kainuun liitolla ei ole esitettäviä ympäristöasioita.

5.8 Henkilöstöä, tilintarkastajan palkkioita ja intressitahotapahtumia koskevat liitetiedot

42. Henkilöstön lukumäärä vastuualueittain

LIITETIETO 42	31.12.2019			31.12.2018		
	Vakituinen	Määräaik.	Yhteensä	Vakituinen	Määräaik.	Yhteensä
Elinkeinot ja aluekehitys	8	2	10	8	3	11,0
Alueidenkäyttö	3	5	8	4	3	7,0
Hallintopalvelut	7	2	9	6	3	9,0
YHTEENSÄ	18	9	27	18	9	27,0

43. Tilikauden palkat, palkkiot, eläkekulut ja muut henkilösivukulut ovat seuraavat:

LIITETIETO 43, Henkilöstökulut	2019	2018
Palkat ja palkkiot	1 452 400,80	1 400 872,92
Eläkekulut	292 035,94	284 479,44
Muut henkilösivukulut	22 357,72	31 631,73
Henkilösivukulut yhteensä	314 393,66	316 111,17
Henkilöstökulut yhteensä	1 766 794,46	1 716 984,09

44. Luottamushenkilöiden palkkioista perityt ja puolueelle tai puolueyhdistykselle tilitetyt luottamus-
henkilömaksut:

LIITETIETO 44	2019	2018
Kainuun Kokoomus ry.	910,50	1 146,00
Kainuun Vasemmisto ry.	2 380,00	2 798,00
KD Oulun piiri Kainuun järjestö	53,00	96,00
Kainuun Vihreät ry.	270,00	330,00
Kajaanin Perussuomalaiset	25,00	15,00
Kajaanin Seudun Perussuomalaiset	335,00	396,00
Kajaanin Sosiaalidemokraatit	30,00	16,00
Keskusta Kainuun piiri	6 613,00	7 392,00
Kuhmon Perussuomalaiset	123,00	45,00
Kuhmon Sosiaalidemokraatit	0,00	0,00
Kuhmon Vihreät ry.	0,00	0,00
Oulun Sosiaalidemokraattien piiri	1 052,00	1 664,00
Sotkamon Perussuomalaiset	55,00	153,00
Yhdessä Kajaanin sitoutumattomat	0,00	0,00
YHTEENSÄ	11 846,50	13 000,00

45. Tilintarkastajan palkkiot

LIITETIETO 45	2019	2018
(BDO Auditor Oy)		
Lakisääteinen tilintarkastus	6 491,50	4 082,75
Tilintarkastajan lausunnot		
Tarkastuslautakunnan avustaminen		
Muut tilintarkastuspalkkiot		
YHTEENSÄ	6 491,50	4 082,75

46. Omistuksia muissa yhteisöissä

Kainuun liitolla oli KaiCell Fibers Oy:n osakkeita 31.12.2019 22,96 %. Vuonna 2019 KaiCell Fibers Oy järjesti suunnatun osakeannin, jonka yhteydessä Kainuun liitto muutti vuonna 2016 myöntämänsä vaihtovelkakirjalainan korkoineen yhtiön osakkeiksi.

Muu intressitahoa koskeva tieto

Ei ollut.

LUETTELOT JA SELVITYKSET

4.1 Luettelo käytetyistä kirjanpitoKirjoista ja säilytysmuoto v. 2017		
		Säilytysmuoto
Pääkirjanpito	Päiväkirja	sähköinenarkisto
	Pääkirja	sähköinenarkisto
Osakirjanpidot	Palkkakirjanpito:	
	- ansioerittely	sähköinenarkisto
	- palkkalaskelmat	sähköinenarkisto
	vuosilistaus verottajalle	sähköinenarkisto
	Ostoreskontra:	
	- toimittajat, avoimet erät	sähköinenarkisto
	Myyntireskontra:	
	- asiakkaat, avoimet erät	sähköinenarkisto
	Varastokirjanpitojärjestelmä:	
	- inventaarioluettelo	sähköinenarkisto
Käyttöomaisuus- kirjanpito	Tapahtumaluettelo	sähköinenarkisto
	Poistoluettelo	sähköinenarkisto
Tilinpäätös	Tase-erittelykirjat	sidottu kirja

4.2. KÄYTETYT TOSITELAJIT	
AA	Käyttöomaisuushankinnat
AF	Poistokirjaukset
AZ	Investointien purkaminen
BA	Konekieliset maksut
BM	Ostomaksut
DG	Hyvityslaskut
DL	Luottotappiot
DR	Myyntilaskut, Sapin resk.manuaalisyyttö
DT	Asiakkaan tasaus
DV	Myyntisuoritukset, viitteelliset
DZ	Myyntisuoritukset, manuaaliset
KG	Peruutus
KR	Ostolaskut rondo
KT	Toimittajan tasaus
KZ	Ostomaksut
L2	Liittymä terveydenhuollon laskut
L4	Effica potilaslaskut
L9	ProConsona sosiaalityö
M1	Kassajärjestelmä
M2	Kassajärjestelmä, luotto- ja pankkikortit
M3	ProExcellenta
M6	Marela-kirjanpitoliihtymä
PR	Nimikkeen hinnanmuutos
RC	Viivästyskorkolaskutus
RE	Ostolaskut
RV	Myyntilasku, laskunsiirto sap tai excel
SA	Muistiotositteet
SB	Myyntilaskut muut
SC	Käteisalennusten kirjaus
ST	Pääkirjatilien tasaus
SR	Sähköiset muistiotositteet
WA	Varastosta otto
WE	Nimikkeen vastaanotto
WI	Inventointierot
WL	Varastosta otto / toimitus

ALLEKIRJOITUKSET JA MERKINNÄT

Tilinpäätöksen allekirjoitukset

Kainuun maakuntahallitus

Martta Lehtinen

Matti Mäkelä

Arja Soikari

Jouko Nieminen

Markku Mäkelä

Pekka Mäkelä

Tommi Mäkelä

Juha Mäkelä

Zac Mäkelä

Matti Mäkelä

Matti Mäkelä

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tilintarkastuksesta on tänään annettu kertomus.

Kajaanissa ____/____2020

BDO Audiator Oy, tilintarkastusyhteisö

Tiina Mikkonen-Brännkärr

KHT, JHT tilintarkastaja

Liite 1: Hallinto ja henkilöstö

Luottamushenkilöhallinto

Maakuntavaltuusto

Bäckman Markku	Hyrnsalmi
Nykänen Kati	Hyrnsalmi
Karppinen Veli-Matti	Kajaani
Kemppainen Anne	Kajaani
Keränen Silja	Kajaani
Kiljunen Ella	Kajaani
Kortelainen Miikka	Kajaani
Kyllönen Antero	Kajaani
Kyllönen Sari	Kajaani
Niemelä Paavo	Kajaani
Niva Teemu	Kajaani
Partanen Minna	Kajaani
Piirainen Raimo, II vpj	Kajaani
Rimpiläinen Anni	Kajaani
Sarparanta Tiina, I vpj	Kajaani
Seilonen Anne	Kajaani
Sistonen Toivo	Kajaani
Komulainen Ilmo	Kuhmo
Oinas-Panuma Kaisa	Kuhmo
Piirainen Mauri	Kuhmo (16.04.2019 saakka)
Virtanen Kirsi	Kuhmo (16.04.2019 alkaen)
Pääkkönen Matti	Kuhmo
Jarva Marisanna	Paltamo
Soldatkin Päivi	Paltamo
Kemppainen Katja	Puolanka
Sarsila Kalle	Puolanka
Karppinen Leila	Ristijärvi
Pietilä Olli	Ristijärvi
Huttunen Jarmo	Sotkamo
Korhonen Hannu	Sotkamo
Lukkari Anne	Sotkamo
Sorvari Yrjö	Sotkamo
Helttunen Erja	Suomussalmi
Holappa Veijo	Suomussalmi
Mulari Matti, pj	Suomussalmi
Pyykkönen Tuomas	Suomussalmi

Maakuntahallitus

Kortelainen Juha	Hyrynsalmi
Aavakare Eila, I vpj	Kajaani
Oikarinen Markku	Kajaani
Ojavuo Maarit	Kajaani
Räisänen Aki	Kajaani
Suutari Eero	Kajaani
Rauhala Maarit	Kuhmo
Nieminen Markku	Paltamo
Peltola Harri	Puolanka
Tolonen Tarja, II vpj	Ristijärvi
Korhonen Timo, pj	Sotkamo
Huttu-Juntunen Terttu	Suomussalmi

Tarkastuslautakunta

Nykänen Kati	Hyrynsalmi
Keränen Silja, vpj	Kajaani
Bäckman Markku	Hyrynsalmi
Komulainen Ilmo	Kuhmo
Lukkari Anne	Sotkamo
Holappa Veijo, pj	Suomussalmi
Pyykkönen Tuomas	Suomussalmi

Maakunnan yhteistyöryhmä (MYR)

Hatva Teuvo	Kajaani
Komulainen Eija	Kuhmo
Laakso Perttu	Paltamo (20.05.2019 saakka)
Nieminen Markku	Paltamo (20.05.2019 alkaen)
Peltola Harri, I vpj	Puolanka
Tolonen Tarja	Ristijärvi
Korhonen Timo, pj	Sotkamo
Väätäinen Eija	Suomussalmi (28.10.2019 saakka)
Niemelä Anniina	Suomussalmi (28.10.2019 alkaen)
Korhonen Jaana	Kainuun ELY-keskus
Loukasmäki Pasi	Kainuun ELY-keskus
Pehkonen Kari	Kainuun ELY-keskus (01.12.2019 saakka)
Myllyoja Sari	Kainuun ELY-keskus (01.12.2019 alkaen)
Väisänen Tuula	Kainuun ELY-keskus
Virtasalo Eija	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Karjalainen Markku	MTK-Pohjois-Suomi /Kajaani
Karppinen Veli-Matti, III vpj	Kainuun Nuotta ry
Korhonen Jari	Kainuun Yrittäjät

Lämpsä Jouni	SAK:n ammatillinen paikallisjärjestö
Sivonen Tuula	Elinkeinoelämän keskusliitto EK
<u>Asiantuntijat</u>	
Mikkonen Tuomo	Suomen Metsäkeskus, Kainuun alueyksikkö
Ojavuo Maarit	Insinööriliitto
Romppainen Heikki	STTK
Kostamo Katri	ProAgria Kainuu
Savolainen Terttu	Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Virtanen Vesa	Kajaanin yliopistokeskus
Keränen Mikko	Kajaanin ammattikorkeakoulu Oy
Ilola Riitta	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Oili Paloniemi, siht.	Kainuun liitto

Maakunnan yhteistyöryhmän sihteeristö

Ohtonen Osmo	Kainuun ELY-keskus (17.06.2019 saakka)
Laitinen Atte	Kainuun ELY-keskus (17.06.2019 alkaen)
Möttönen Mari	Kainuun ELY-keskus
Määttä Juha	Kainuun ELY-keskus
Pitkänen Outi	Kainuun ELY-keskus
Summanen Mervi	Kainuun ELY-keskus
Karjalainen Sanna	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Mustonen Verna	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Malinen Pentti, pj	Kainuun liitto
Ponnikas Jouni	Kainuun liitto
Paloniemi Oili, siht.	Kainuun liitto

Johtoryhmä

Malinen Pentti, maakuntajohtaja, pj
Heikkinen Hannu, suunnittelujohtaja
Ponnikas Jouni, aluekehitysjohtaja
Halonen Paula, hallintopäällikkö
Mäntymäki Eeva, viestintäpäällikkö
Schroderus Sanna, aluesuunnitteluasiantuntija, henkilöstön edustaja
Mikkonen Salli, johdon assistentti, siht.

Kansainvälisten asioiden tiimi / Barents-tiimi

Malinen Pentti, maakuntajohtaja, pj (Barentsin aluekomitea RC:n pj)
Aaltonen Helena, aluekehitysasiantuntija, (Barentsin kulttuuryöryhmä JWGC:n vpj)
Ahopelto Maire, kuntayhtymän johtaja, Kainuun sote, (Barentsin sosiaali- ja terveystyöryhmä JWGHS:n jäsen)
Heikkinen Hannu, suunnittelujohtaja, (Barentsin liikenne- ja logistiikkatyöryhmä RWGTL:n pj)

Keränen Mikko, kehitysjohtaja (TKI), Kajaanin ammattikorkeakoulu, (Barentsin koulutus- ja tutkimustyöryhmä JWGER:n jäsen)

Korhonen Timo, maakuntahallituksen pj, (Barentsin alueneuvosto BRC:n pj)

Mustonen Minna, kv-asioiden assistentti, **siht.**, (JWGY nuorisotyöryhmän jäsen)

Möttönen Mari, Team Finland kasvu- ja kansainvälistymiskoordinaattori, Kainuun ELY-keskus

Ponnikas Jouni, aluekehitysjohtaja, (Barentsin alueellisen ympäristötyöryhmä RWGE:n jäsen)

Piirainen Raimo, maakuntavaltuuston vpj, (Barentsin aluekomitean vpj)

Sukuvaara Katja, aluekehityspäällikkö (Barentsin ohjelmatyöryhmän jäsen)

Tahvanainen Tuomo, johtaja, Kainuun Etu Oy, (Barentsin matkailutyöryhmä JWGT:n jäsen)

Kainuun liiton henkilöstö

Liiton vakinainen henkilöstö

AALTONEN, Helena
HM, aluekehitysasiantuntija

HEIKKINEN, Hannu
DI, suunnittelujohtaja

IMMONEN, Heikki
HM, EU-hankekoordinaattori

JUNTUNEN, Martti
Teknikko, maankäyttöasiantuntija

KARPPINEN, Paula
FM, aluekehityspäällikkö

KOKKONEN, Aila
Merkonomi, asianhallintasihteeri

KORHONEN, Arja
Tradenomi, verkkotiedottaja

KYLLÖNEN, Kirsi
Merkonomi, palvelusihteeri

MALINEN, Pentti
FL, maakuntajohtaja

MIKKONEN, Salli
Merkonomi, johdon assistentti

MUSTONEN, Minna
Tradenomi, kansainvälisten asioiden assistentti

OIKARINEN, Anneli (30.04.2019 saakka)
Rakennuspiirtäjä, suunnitteluavustaja

PALONIEMI, Oili
Merkantti, EU-koordinaattori

PONNIKAS, Jouni
FT, aluekehitysjohtaja

SCHRODERUS, Sanna
FM, aluesuunnitteluasiantuntija

SORMUNEN, Henna
FM, erityisasiantuntija

SUKUVAARA, Katja
FM, aluekehityspäällikkö

VILHU, Eero
YTM, aluekehitysasiantuntija

Liiton määräaikainen henkilöstö

HALONEN, Paula
VT, OTK, KTM, hallintopäällikkö

HELENIUS, Katja (01.01.-31.12.2019)
sosionomi AMK, YTM, tiedonhallinnan suunnittelija, Kainuun maakunta- ja sote-uudistus sekä Kainuun sote kuntayhtymä

HYVÖNEN, Jani (08.01.2018-31.05.2019)
media-assistentti, viestintäassistentti, Kainuun maakunta- ja sote-uudistus

KINNUNEN, Kari (01.06.2017-31.08.2019)
markkinointiviestinnän erikoisammattitutkinto, projektipäällikkö

KOMULAINEN, Minna (07.08.2019-31.12.2020)
TkT, KTM, MMM, projektipäällikkö

KURTTI, Rauno (01.10.2018-31.12.2020)
projektipäällikkö

KYLLÖNEN, Kirsi
FM, suunnittelija

MÄKELÄ, Tommi (01.12.2018-31.12.2020)
DI, liikenneasiantuntija

NIKOLA-MÄÄTTÄ, Sanna
liikuntatieteiden maisteri, Insinööri (ylempi AMK), suunnittelija

Harjoittelijat, siviilipalvelusmiehet, kesätyöntekijät

KARVONEN, Minna-Maria (11.01.2019-31.07.2019)
HTK, harjoittelija

SAUKKONEN, Juuso (19.08.-31.12.2019)
tradenomiopiskelija, harjoittelija

VIKKI, Salla (01.11.2019-29.02.2020)
korkeakouluopiskelija, harjoittelija

KAINUUN LIITTO

Julkaisuluettelo 01.01.2013 alkaen

Sarja A: virallisesti hyväksytyt julkaisut

Sarja B: selvitykset ja tutkimukset

Sarja C: hallinnolliset asiakirjat

Sarja D: monistesarja

Sarja A		
A:1	Kainuun maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelma eli TOTSU 2014-2015	2013
A:2	Kainuun maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma eli TOPSU 2015-2016	2014
A:3	Kainuu-ohjelma	2014
A:4	Kainuun kaupan vaihemaakuntakaavan selostus	2014
A:5	Kainuun 1. vaihemaakuntakaava	2015
A:6	Viestinnän linjaukset 2016-2020	2015
A:7	Kainuun maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma eli TOPSU 2016 – 2017	2015
A:8	Kainuun maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma eli TOPSU 2017 – 2018	2016
A:9	Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava	2016
A:10	Kainuu-ohjelma, Maakuntasuunnitelma 2035, Maakuntaohjelma 2018-2021	2017
A:11	Kainuun maakuntaohjelman toimeenpanosuunnitelma TOPSU 2019-2020 Kasvua Kainuuseen	2018
A:12	Kainuun tuulivoimamaakuntakaava	2019
Sarja B		
B:1	Kainuu - kaunis mutta kaukana, Kainuun maakuntakuvatutkimus	2013
B:2	Kainuun skenaariot 2035 loppuraportti	2013
B:3	Kainuun ympäristöohjelma 2020	2013
B:4	Kainuun Venäjä –strategia 2020	2013
B:5	Kainuun maakuntakaavan tuulivoimaselvityksen täydennys	2013
B:6	Kainuun kaupan palveluverkkoselvitys	2013
B:7	Selvitys Kainuun biotalouden aluetalousvaikutuksista – Kainuun biotalouden aluemallinnus. (2014) Aluekehityssäätiö & Helsingin yliopisto, Ruralia-Instituutti	2014
B:8	Kainuun maakuntakaavan seurantaraportti 2015	2015
B:9	Selvitys digitalisaation mahdollisuuksista Kainuussa. (Kainuun ennakointihanke, Ramboll Management Consulting	2015
B:10	Kainuun tuulivoimamaakuntakaava. Vaikutukset NATURA 2000-verkoston alueisiin	2015
B:11	Ekologiset yhteydet, luontomatkailu ja hiljaiset alueet Kainuun aluekehityksessä ja maakuntakaavoituksessa. ELMA-hankkeen loppuraportti	2016
B:12	Kainuun maakunnallisesti arvokkaat rakennushistorialliset kohteet	2018
B:13	Kainuun matkailustrategia 2018-2021	2018
B:14	Kainuun liikennejärjestelmäsuunnitelma	2018
B:15	Luonnollisesti – Kainuu, Kainuun maakuntakuvatutkimus 2017	2017
B:16	Kainuun kaivannaissstrategia 2019-2025	2019
B:17	Kainuun kulttuurihyvinvointisuunnitelma 2019-2022	2019
B:18	Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan seurantaraportti	2020
Sarja C		
C:1	Kainuun edunajamisen hankeluettelo 2013	2013
C:2	Kainuun liiton toimintasuunnitelma ja talousarvio 2014 ja talous-suunnitelma 2014-2016	2013
C:3	Kainuun edunajamisen hankeluettelo 2014	2014
C:4	Kainuun liiton toiminta- ja taloussuunnitelma 2015-2017 ja talousarvio 2015	2014

C:5	Kainuun edunajamisen hankeluettelo 2015	2015
C:6	Talous- ja toimintasuunnitelma 2016-2018 ja talousarvio 2016	2015
C:7	Tilinpäätös ja toimintakertomus 2015	2016
C:8	Talous- ja toimintasuunnitelma 2017-2019 ja talousarvio 2017	2017
C:9	Tilinpäätös ja toimintakertomus 2016	2017
C:10	Talous- ja toimintasuunnitelma 2018-2019 ja talousarvio 2018	2017
C:11	Tilinpäätös ja toimintakertomus 2017	2018
C:12	Talous- ja toimintasuunnitelma 2019-2020 ja talousarvio 2019	2018
C:13	Tilinpäätös ja toimintakertomus 2018	2019
C:14	Talous- ja toimintasuunnitelma 2020-2021 ja talousarvio 2020	2019
C:15	Tilinpäätös ja toimintakertomus 2019	2020
Sarja D		
D:1	Kainuun seudullisesti merkittävät ampumaradat 2013	2013
D:2	Yhteisöllisyydellä turvallisuutta Kainuussa. Kainuun turvallisuus-suunnitelma 2015 – 2018	2015
D:3	Vuokin reitti Vienaan toimintamalli	2017
D:4	Toisen maailmansodan sotahistoriakohteet Kainuun maakuntakaavoituksessa	2019

Kainuun liitto

Kainuun liitto
Kauppakatu 1, 87100 Kajaani
Puh. vaihde 08 615 541, faksi 08 6155 4260
S-posti kainuunliitto@kainuu.fi

www.kainuunliitto.fi